BOSTON PUBLIC LIBRARY
COPLEY SQUARE
BOSTON 17, MASS.

KELEIVIS
Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams ..... $4.00
pusei metų ..... $2.00
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

# KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 48 "Keleivio" Telefonas: AN 8-3071 SOUTH BOSTON, MASS., GRUODŽIO (DECEMBER) 2, 1959 Entered as Second Class Matter February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 8, 1879 Atskiro numerio Kaina 10 Centų 54-TIEJI METAI

## Anglijos Darbo Partija Aiškinosi Pralaimėjimą

**Dviejų Dienų Darbo Partijos Konferencija Aiškinosi Priežastis, Kodėl Partija Pralaimėjo Rinkimus; Gincų Centro Ūkio Nacionalizacijos Klausimas; Konferencija Netarė Galutinį Žodį; Aiškinimasis Bus Tęsiamas.**

Anglijos Darbo Partijos konferencija susirinko pereitos savaitės gale Blackpool mieste aptarti praėjusių rinkimų, kuriuos darbiečiai pralaimėjo. Konferencijoj dalyvavo 1207 delegatai. Svarbiausias darbų tvarkos klausimas buvo, kodėl Darbo Partija nesugebėjo patraukti su savim daugumos balsuotojų.

Konferencijoj to klausimo aptarimas virto išsiaiškinimu, kokie yra partijos siekimai ir kokią vietą partijos siekimuose skirti ūkio nacionalizacijai.

Partijos vadas Hugh Gaitskell įdomioje kalboje pabrėžė, kad nacionalizacija negali būti sau tikslas, bet gali būti tik priemonė partijos tikslams siekti. Partijos siekimus jis apibūdino šitaip:

1) Darbo Partija stoja už silpnesniuosius visuomenėje, už tuos, kurie yra spaudžiami, kenčia nedateklius tiek Anglijoje, tiek ir kitur.

2) Darbo Partija tiki į socialinį teisingumą, į teisingą turtų ir pajamų paskirstymą, su skirtumais paeinančiais ne iš gimimo ir paveldėjimo, bet iš pastangų, kūrybinės energijos ir sugebėjimų, kokiais mes prisidedame prie visuomenės gerovės.

3) Darbo Partijos siekimas yra beklasinė visuomenė, laisva nuo snobizmo, privilegijų ir ribojančių socialinių varžtų.

4) Darbo Partija taip pat siekia esminės lygybės tarp visų rasių ir tautų ir įgyvvendinimo pasaulyje tokios tarptautinės tvarkos, kuri užtikrintų taiką.

5) Darbo Partija siekia žadinti žmonėse asmeninį idealizmą, kuris pasireikštų įsitikinimu, kad siekimas vien materialinio pasitenkinimo, be dvasinių vertybių, yra tuščias ir bergždžias.

6) Visuomenės gerovė turi stovėti aukščiau privačių interesų ir visuomeninis planavimas visuomenės interesuose neabejojamai yra pagrindinis socializmo principas tiek dėl ekonominių, tiek ir dėl socialinių priežasčių.

Nacionalizacijos klausimas konferencijoj buvo plačiai aptartas. Eilė kalbėtojų manė, kad nacionalizacija nebetraukia balsuotojų ir nėra atsakymas į šių dienų svarbiuosius klausimus. Buvo kalbėtojų, kurie siūlė atsisakyti nuo nacionalizacijos kaip tikslo. Partijos vadas Gaitskell reiškė nuomonę, kad nacionalizaciją reikia laikyti tiktai priemone tikslui siekti ir siūlė atitinkamai pakeisti partijos programą.

Už laikymąsi senos pažiūros į nacionalizaciją iškalbingai pasisakė Aneurin Bevan. Jis sakė, kad 12,-500,000 balsuotojų rinkimuose pritarė nacionalizacijos idėjai ir laikinas pralaimėjimas rinkimuose neturi partijos nukreipti nuo jos tikslo.

Konferencija nebalsavo programos keitimo klausimo, tiktai pasitarė tuo reikalu ir aptarė sąlygas, kodėl partija nepatraukė daugumos balsuotojų į savo pusę. Tolimesnis aiškinimasis bus tęsiamas.

### *Chruščiovas Lankosi Vengrų Sostinėje*

Į Budapeštą, vengrų sostinę, atvyko Sovietų ministerių pirmininkas N. Chruščiovas dalyvauti Vengrijos komunistų partijos kongrese. Tai pirmas vengrų komunistų partijos kongresas po 1956 metų sukilimo. Po sukilimo rusų pastatytas Vengrijos valdytojas Kadar turėjo visą partiją iš naujo suorganizuoti ir net pakeitė jos vardą į "Socialistų darbininkų partiją".

1956 metais rudenį Vengrijos komunistų partijos eilėse kilo toks nepasitenkinimas komunistų šeimininkavimu, kad sukilime prieš režimą dalyvavo labai daug komunistų, ypač jaunimo ir inteligentų.

EX - DIKTATORIUS

**Buvęs Venecuelos diktatorius generolas Marcos Perez Jimenez federaliniame teisme Miami, Fla., aiškinasi, kodėl Amerikos vyriausybė neturėtų jį išduoti Venecuelai, kur jam būtų keliama byla už žmogžudystes ir už milionų pasisavinimą iš Venecuelos valstybės iždo.**

ANTRAS PEORIJOS VIEŠBUTIS SUDEGĖ

**Gaisrininkai ieško Peorijos viešbučio degė**siuose 4 žmonių lavonų, kurie laike viešbučio gaisro kur tai dingo. Bėgyje 24 valandų Peoria mieste sudegė du viešbučiai ir policija yra tikra, kad abu jie buvo padegti. Pirmame viešbutyje žmonių aukų nebuvo. Padegėjas ieškomas.

### *Kinai Buvo Pagrobę Amerikos Mariną*

Bombėjaus mieste, Indijoj, komunistinės Kinijos konsulato tarnautojai buvo pagrobę pereitą savaitę vieną Amerikos mariną, jį apkūlė ir išlaikė suimtą 6 valandas ir, tik indų policijai įsimaišius, jie mūsų kareivį paleido.

Dabar kinų komunistai skelbia, kad Amerikos konsulatas pirma buvo pagrobęs vieną kinų konsulato tarnautoją. Esą amerikiečiai buvo pagrobę kinų konsulato tarnautoją Cang Chienyuh pereitą ketvirtadienį, o Amerikos marinas buvo kinų pagrobtas penktadienį.

Pagal Amerikos konsulato žinias, kinų komunistų konsulato tarnautojas buvo atėjęs į Amerikos konsulatą, pasisakė, kad jis norįs pasitraukti iš komunistų tarnybos ir padarė ilgą pareiškimą tuo reikalu. Paskui jis persigalvojęs ir grįžęs atgal į kinų konsulatą ir jau po to buvo pagrobtas Amerikos konsulato sargybinis marinas, seržantas Robert Armstrong. Indijos policija tą įvykį aiškina.

### *Panamos Riaušėse 30 Žmonių Sužeista*

Panamoje pereitos savaitės gale kilo riaušės. Būriai panamiečių bandė įsiveržti į Amerikos valdomą Panamos kanalo zoną, bet Panamos nacionalinė gvardija ir Amerikos kariai minią išsklaidė ir tada triukšmadariai padarė Panamos mieste pogromą — išdaužė daug langų, išplėšė nemažai krautuvių ir, bendrai, šeimininkavo kaip laukiniai. Nuostolių padaryta už keliasdešimt tūkstančių dolerių. 12 mūsų kareivių ir 18 Panamos nacionalinės gvardijos narių ir riaušininkų buvo lengvai sužeisti.

Panamos riaušės nukreiptos yra prieš Ameriką, bet, manoma, kad jas kursto žmones, kurie norėtų nuversti dabartinę Panamos vyriausybę.

### *Gimdymų Kontrolė Politinis Klausimas*

Gimdymų kontrolė staiga pasidarė politinis klausimas Amerikoje. Į politinę kovą tą klausimą išvilko Amerikos katalikų vyskupai. Jie priėmė nutarimą, kuris smerkia gimdymų kontrolę. Vyskupai protestuoja, kad Amerika žadanti duoti ar duodanti patarimų ir pagalbos ūkiškai atsilikusiems kraštams, kaip vykdyti gimdymų kontrolę.

Vyskupų pasisakymas plačiai nuskambėjo. Į jį atsiliepė protestantų kunigai, kurie pasisakė už gimdymų kontrolę.

Valstybės departamentas paskelbė, kad dabartiniu metu Amerika niekam neduoda nei patarimų, nei pagalbos gimdymų kontrolei vykdyti.

Tuoj buvo paklausti numatomi kandidatai į prezidentus, kaip jie į tą klausimą žiūri ir prasidėjo aiškinimasis. Senatorius Kennedy, katalikas, gali dėl to klausimo net suklupti bekopdamas į kandidatus.

### *J. T. Svarsto Alžyro Klausimą*

Jungtinių Tautų seimas šią savaitę nutarė svarstyti klausimą, o po to svarstys Vengrijos klausimą.

Prancūzų delegacija J. T. seime Alžyro klausimo svarstyme nedalyvaus. Prancūzai sako, kad Alžyro klausimas yra vidujinis Prancūzijos reikalas ir J. T. seimas neturi teisės to klausimo svarstyti. Bet du trečdaliai seimo delegatų pasisakė už klausimo svarstymą ir jis bus aptartas.

Prancūzijos vyriausybė siūlo Alžyro gyventojams apsisprendimo teisę. Su tuo sutinka ir Alžyro maištininkai, bet jie nori, kad ir J. T. seimas pasisakytų už tokį klausimo sprendimą. Derybų tarp prancūzų vyriausybės ir maištininkų kol kas nėra, nors apie tai plačiai kalbama.

### *Žmonių Prieauglis Sulaiko Pažangą*

Didelis gyventojų prieauglis ūkiškai atsilikusiuose kraštuose sulaiko tų kraštų ūkišką pažangą. Taip skelbia valstybės departamento vienas raštas.

Gyventojų prieauglis visuose ūkiškai atsilikusiuose kraštuose dabar smarkiai auga dėl sumažėjusio mirimų skaičiaus, bet ūkio kilimas atsilieka nuo gyventojų daugėjimo ir todėl Afrikos ir Pietų Amerikos kraštuose žmonių gyvenimas ne tik nekyla, bet dargi blogėja.

Iš tos padėties viena išeitis būtų parūpinti tiems kraštams kapitalų jų ūkiui kelti, bet tokių milžiniškų kapitalų niekas negali sutelkti, arba kita išeitis būtų sumažėjimas gimimų skaičiaus tuose kraštuose.

### *Indija Žada Ginti Kaimynus Nuo Kinų*

Indijos parlamentas pritarė Indijos vyriausybės politikai ir atmetė opozicijos siūlymą išreikšti vyriausybei nepasitikėjimą. Vyriausybės vadas Nehru sakė, kad Indija yra pasiruošusi ginti savo sienas ir, reikalui esant, gintų ne tik Sikkim protektoratą ir Butaną, bet ir Nepalo valstybę, kuri yra Himalajų kalnuose.

Kalbėdamas netoli sostinės Indijos vadas Nehru pabrėžė, kad Indijos tauta turi būti pasiruošusi gintis nuo Komunistinės Kinijos.

### PRANCŪZAI SUĖMĖ BOMBOS MEISTERĮ

Prancūzų policija suėmė ir padėjo į kalėjimą buvusį kraštutinių dešiniųjų atstovą, kuris kaltinamas padėjęs bombą atstovų rūmuose 1958 m. vasario 4-5 naktį. Bomba išsprogo ir padarė šiek tiek nuostolių atstovų rūmuose, bet niekas nebuvo sužeistas. Buvęs atstovas Pesquet dabar nebėra parlamento narys.

## Prezidentas Išvyksta Į Ilgą Draugystės Kelionę

**Per 19 Dienų Prezidentas Aplankys 11 Kraštų ir Popiežių, Padarys 22,300 Mylių Keliones; Svarbiausias Uždavinys Bus Sutarti Vieningą Politiką Tarp Vakarų Valstybių Paryžiuje; Kitas Tikslas Užtikrinti Draugus, Palankiai Nuteikti Neutraliuosius.**

Gruodžio 3 d. prezidentas D. Eisenhower išvyksta nepaprastai ilgai kelionei į Europą, Aziją ir Afriką. Jis lankys Romą (gruodžio 4-6), Ankarą Turkijoj (gruodžio 6-7), Karachi Pakistane (gr. 6-7), Kabulą Afganistane (gr. 9 d.), New Delhi Indijoj (gr. 9-13 dd.), Teheraną Irane (gr. 14 d.), Atėnus Graikijoj (gr. 14-15, Tunisą (gr. 17 d.) ir Paryžių (gr. 19-21 dd.).

Paryžiuje vyks keturių Vakarų valstybių pasitarimas dėl derybų su Sovietais. Bus bandoma sutarti darbų tvarką ir bendrą laikyseną derybose su rusais. Tuo klausimu tarp Vakarų valstybių yra nemaži skirtumai ir bus bandoma juos išlyginti. Prancūzų vadas de Gaulle sako, kad didžiųjų Vakarų valstybių vadams teks susitikti dar kartą vėliau ir galutinai sutarti, kaip su rusais derėtis.

Iš Paryžiaus prezidentas dar aplankys Ispaniją ir Maroko ir prieš Kalėdas grįš į Washingtoną.

Šį pirmadienį prezidentas tariasi su kongreso vadais ir su jais aptars savo kelionės tikslus.

### *Mėnulio Nepasiekė, Taikys į Venerą*

Amerikos mokslininkai pereitą ketvirtadienį paleido raketą į mėnulį, bet bandymas nepasisekė, raketa nukrito į Pacifjko vandenyną. Dabar bandymai pasiekti mėnulį bus atidėti keliems mėnesiams. Vieni šaltiniai sako, kad bandymai atidedami dėl neturėjimo paruoštos raketos, kiti aiškina, kad pirma reikės išsiaiškinti, kodėl jau daryti bandymai nepasisekė.

Užtat jau greitu laiku bus bandoma paleisti raketą į planetą Venerą. Pasiruošimai jau baigiami tam bandymui.

### *Sovietų Kariuomenė Lieka Vengrijoj*

Vengrijos komunistų partijos suvažiavime Janos Kadar, rusų pastatytas Vengrijos bosas, kalbėjo apie rusų kariuomenės buvimą Vengrijoj. Jis sakė, kad rusų kariuomenė pasiliks Vengrijoj tol, kol tarptautinė padėtis to reikalaus.

Tas Kadaro pareiškimas įdomus tuo, kad prieš kiek laiko iš Maskvos buvo paskleidusios žinios, jog rusų kariuomenė bus ištraukta iš Vengrijos. Dabar pasirodo, kad tai buvo tik antis. Kadar ir pats žino, kad be rusų kariuomenės krašte jo valdymas nebūtų tikras.

GYVYBĖ PAVOJUJ?

**Majoras William A. Morgan, buvęs amerikietis iš Toledo dabar tarnaująs Kubos armijoj, sako, kad jam gresia pavojus iš Dominikonų diktatoriaus Trujillo, kuris esąs pažadėjęs $500,-000 tam, kas jam pristatys Morganą gyvą.**

### UŽSIENIŲ PAGALBAI 4 BILIONAI DOLERIŲ

Prezidentas D. Eisenhower sako, kad ateinantiems metams jis prašys iš kongreso užsieniams remti 4 bilionus dolerių, arba šiek tiek daugiau, negu jis prašė pernai (3 bil. ir 900 milionų).

### ALŽYRE SUKILĖLIAI GYVIAU VEIKIA

Svarstant Jungtinių Tautų organizacijai Alžyro klausimą, Alžyro sukilėliai pradėjo gyviau veikti. Prancūzų kariuomenė praneša, kad dabar sukilėliai kasdien daro maždaug po 30 visokių užpuldinėjimų ir teroristinių aktų.

### CHURCHILL 85 METŲ

Anglijos vadas Winston Churchill šį pirmadienį minėjo savo gimimo 85 metų sukaktuves. Ta proga jis gavo sveikinimų iš visų pasaulio kampų.

### Sudegė 4 vaikai ir tėvas

Bristoly, R. I., ankstų sekmadienio rytą kilo gaisras turtingo verslininko name. Sudegė 4 vaikai ir tėvas. Motina išsigelbėjo iššokusi iš aukšto į greta buvusį medį.

# Vengrijos klausimas

Jungtinių Tautų organizacijos seimas, po ilgo delsimo ir abejojimų, pagaliau nutarė svarstyti Vengrijos klausimą. Toks nutarimas JT seime buvo priimtas pereitą savaitę 51 balsu prieš 10, kitiems susilaikius. Šią savaitę JT seimas tą klausimą ir aptars.

Susirinkus JT seimui šiais metais pradžioje vengrų klausimo nebuvo numatyta darbų tvarkoje, bet pagaliau klausimas visgi buvo įrašytas į darbų tvarką. Tas buvo padaryta todėl, kad JT seimo delegatai pagaliau įsitikino, jog nutylėjimas vengrų tragedijos jiems padarys tik gėdą.

Prieš vengrų klausimo svarstymą griežtai protestavo bolševikiškų kraštų delegatai. Ypač Sovietų Rusijos ir Vengrijos bolševikiškos valdžios delegatai karštai priešinosi to klausimo svarstymui. Sovietų Sąjungos delegatas išvilko net "Dovido stovyklos dvasią" į talką prieš vengrų klausimo svarstymą, esą vengrų klausimas pablogins santykius tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos ir, ko gera, gali net nugalabyti tą "dvasią", kuri dabar šmėkliojasi tarptautinėj politikoj kaip "Dovydo stovyklos dvasia". Ta dvasia yra giminingа "Ženevos dvasiai", kuri 1955 metais buvo pasirodžiusi tarptautinėj politikoj ir paskui išsidvėsė į dar piktesnį šaltąjį karą, negu tas "karas" buvo prieš Ženevos viršūnių šypsenas ir užmirštus susitarimus.

Prieš svarstant vengrų klausimą Sir Leslie Munro iš Naujosios Zelandijos, JT seimo paskirtas sekti Vengrijos įvykius, padarė pranešimą, kuriame ir vėl iškelia prieš pasaulį vengrų tautos nesibaigiančią tragediją. Jis pranešė, kad Vengrijoj ir dabar 1956 metų sukilimo dalyviai dar yra žudomi — žudomi slaptai nuo pasaulio specialinių karo teismų sprendimu. Vengrijos valdžios pareiškimas padarytas 1959 metais, kad sukilimo dalyvių bylos yra baigtos spręsti, buvo melagingas pareiškimas.

Vengrų sukilimo dalyviai ar tik įtariami tam sukilimui pritarę, teisiami be jokios jų teisių apsaugos, jie teisiami specialinių teismų, kurie vadovaujasi politinės policijos kaltinimais. Teisiami ir jaunuoliai, kurie 1956 m. nebuvo dar 18 m. Kai jie sulaukia 18 metų, režimas juos teisia ir žudo.

Vengrijos darbininkų unijos vis dar neturi pačių paprasčiausių teisių veikti, jos yra griežčiausioje komunistų partijos kontrolėje.

Sovietų armija vis dar laikoma Vengrijoj ir ta armija atsirėmusi reorganziuota komunistų partija valdo teroro ir šlykščios sauvalės priemonėmis.

Vengrijos vyriausybė, nors pakartotinai prašoma, atsisakė įleisti į kraštą JT organizacijos atstovą ar atstovus. Sir Leslie Munro paduoda Vengrijos diktatoriaus Kadaro žodžius, kad komunistinis režimas Vengrijoj esąs saugomas "naujai perorganizuotos armijos" ir kitų pajėgų. Munro klausia, saugomas nuo ko? Aišku, nuo vengrų tautos. Teroro ir sauvalės režimas Vengrijoj nepasikeitė, o todėl ir JT organizacijos susidomėjimas Vengrijos žmonių likimu turi būti tęsiamas.

Jungtinių Tautų organizacijos viešas Vengrijos reikalo aptarimas pavergtai vengrų tautai nieko nepadės, kaip nepadėjo nė visas desėtkas to paties JT seimo rezoliucijų, smerkiančių rusų kruviną sauvaliavimą Vengrijoje. Bet kol yra toki organicija, kaip JT, ji pati save apspiaudytų ir paverstų visai į nieką, jei ji pro vengrų tautos tragediją praeitų tylom.

Kai JT organizacijos seimas New Yorke kalbasi apie Vengrijos pavergimą ir jos nelaimes, Sovietų Rusijos diktatorius Nikita su būriu savo sėbrų lankosi Vengrijoj komunistų partijos suvažiavime ir visam pasauliui demonstruoja, kad jam JT organizacija nieko nereiškia.

# Apžvalga

## DR. STANISLOVAITIS KALBA

Lietuvoje buvo daktaras Jonas Stanislovaitis, kuris šiame krašte ir kitaip vadinasi. Jis sako, kad kol kiti turistai iš Amerikos lankė gimines, jis su dr. Margeriu ir žmona Kristina aplankė Kauno ligoninę.

Pagal daktaro pasakojimą, ligoninė yra gerai įrengta ir teikia ligoniams "pirmos rūšies gydymą". Ligoninė buvusi pastatyta 1937-1940 metais, taigi dar rusams Lietuvos "neišvadavus" ir be "tarybinės" sistemos pagalbos.

Tarp kitų dalykų dr. Stanislovaitis paliete svarbų vaistų klausimą. Jis sako, kad Lietuvoje vaistų netrūksta ir kiekvienas gali gauti **"kiek tik nori arba kiek yra reikalinga"**. Tą daktaras tvirtina pakartotinai. Jis sako: "Matėm visokių rūšių vaistų, ir Lietuvoje galima gauti visokių reikalingų vaistų".

Rodos, aišku. Daktaras sako, kad visokių vaistų yra ir jų galima gauti kiek tik kas nori. Daktaras sakosi paklausęs Kauno ligoninės vedėją dr. Jašinską, kodėl gi žmonės iš Lietuvos prašo vaistų iš Amerikos. Dr. Jašinskas atsakęs, kad ligoniai Lietuvoje gali gauti "visų reikalingų vaistų". Dr. Stanislovaitis net neužsimena, kad Lietuvoje žmonės už vaistus turi mokėti. Jis sako, kad "gydymas nieko nekainuoja ir net dovanai plaukus nukerpa ir barzdas nuskuta".

Toliau dr. Stanislovaitis jau savo galva ima aiškinti, kodėl Lietuvos žmonės prašo vaistų iš Amerikos. Jis sako:

"Aš pats žinau apie vieną įvykį, kur giminė atsiuntė net gydytojo receptą dėl streptomycino tuberkuliozei gydyti. Vaistininkas čia Waterbury paklausė: ar visai klinikai perkate vaistus, ar tik jūsų giminei? Mat pasirodė, kad buvo reikalauta gana vaistų visai klinikai. Tai, mat, kokių atsitikimų yra. Aš žinau, kad tie prašymai yra daromi tam, kad gautų vaistų dėl pardavimo juodoje rinkoje. Nors valdžia bando tą sustabdyti, bet labai sunku sugauti prasikaltėlius".

Dr. Stanislovaitis yra bene tik nervų ar kokių ten kitų galų daktaras. Po to, kai jis parašė apie vaistų klausimą tokią daktarišką nuomonę ir pridėjo, kad "aš žinau", jog žmonės iš Lietuvos prašo vaistų, kad galėtų juos parduoti "juodoje rinkoje", kyla klausimas, ar dr. Stanislovaičiui nevertėtų eiti į pradžios mokyklą pasimokyti kai kurių dalykų. Ir štai kodėl:

Jeigu vaistų yra "kiek nori arba kiek reikalinga", jeigu "gydymas nieko nekainuoja ir net dovanai plaukus nukerpa ir barzdas nuskuta", jeigu tikrai ligoniai Lietuvoje "gali gauti visų reikalingų vaistų", tai kokiems galams yra reikalinga ta "juodoji rinka?" Gal dr. Stanislovaitis nėra girdėjęs, kad "juodoji rinka" atsiranda ir veikia tik ten, kur kokių nors prekių trūksta. Kitaip "juodosios rinkos" ir pats gudriausias Saliamonas nepagimdys. Ir jeigu daktaras Stanislovaitis sugeba kalbėti apie juodosios rinkos buvimą ir kartu pasakoja apie vaistų buvimą "kiek tik nori", tai daktaras Stanislovaitis turi būti arba labai didelis neišmanėlis, arba tiek pat didelis melagis. Arba — arba, kitos išvados padaryti negalima.

SAKOSI MOKĖJĘS KYŠIUS

Sydney Nathan, King Record, Inc., savininkas sakosi mokėjęs radio stočių tarnautojams kyšius už tai, kad jie jo kompanijos plokšteles grojo radijo stotyse. S. Nathan sako, kad tai buvo šlykštūs raketas, kuris jam kainavo daug pinigų. Mokėjimas kyšių nebuvusi paslaptis ir kyšiai buvo mokami čekiais.

# Lenkijoje vėl pablogėjo

**V. KYMANTAS**

1956 metais, kai spalio mėnesį sukilo Poznanės darbininkai ir juos pasekė Varšuva ir kiti miestai, Lenkijai švystelėjo naujo gyvenimo viltis. Buvo daug laukta iš Gomulkos.

Teisybė, kurį laiką padėtis komunistinėje Lenkijoje žymiai pasikeitė. Oras palaisvėjo. Spauda galėjo atviriau rašyti apie buvusias negeroves, žmonės galėjo laisviau kalbėtis. Patikrinta nuteistųjų už priešinimąsi režimui bylos, ir daug kas iš kalėjimų paleista. Pradėta sočiau valgyti ir naktį buvo galima ramiai miegoti. Kiek prasiskleidė geležinė užtvara ir Lenkija pradėjo laisviau bendrauti su Vakarais. Dar šiais metais per rugsėjo mėnesį Lenkiją aplankė 13 tūkstančių vakariečių, ir jų tarpe buvo nemaža lenkų emigrantų. Prieš juos įsileidžiant, jie nebuvo iš visų pusių lenkų žvalgybos apuostyti, kaip tai daroma su ekskursijomis Lietuvon.

Tačiau juo toliau, juo darėsi blogiau. Vilčių kėlęs Gomulka žingsnis po žingsnio vis traukėsi atatupstas. Šiandien Lenkija gyvena ryškų posūkį į žiaurią Beiruto laikų praeitį. Tarybinis Lenkijos režimas senokai "sutvarkė" spaudą, suvaržė susirinkimus, iš darbininkų atėmė teisę dalyvauti įmonių reikalų tvarkyme, pradėjo gulti ūkininkus ir versti į kolūkius. Dabartiniu metu Lenkija turi sunkumų dėl maisto stokos — stinga mėsos — ir kartu su tuo politinis režimas pertvarkomas Maskvai pageidaujama kryptim.

Kam pastaruoju metu teko lankyti Lenkiją, tas miestuose galėjo stebėti ilgas žmonių eiles prie mėsos krautuvių. Žmonės, išstovėję "uodegose" valandas, dažnai grįžta namo be nieko. Mėsos "bėda" atėjo gana ūmai ir iš vyriausybės kaltės. Vyriausybė neatsižiūrėjo į tai, kad Lenkijoje pradėjo "audringai" priaugti žmonių. Paskutinių metų žmonių prieauglis Lenkijoje yra kasmet 18 žmonių tūkstančiui, kai tuo tarpu kituose Europos kraštuose jis yra: Austrijoje 4, Belgijoje 4 su puse, Prancūzijoje 6 su puse ir net Italijoje vos 8. Nepriklausomoje Lietuvoje žmonių metinis prieauglis buvo bene 11 vienam tūkstančiui. Kartu su tuo priauga ir valgančių burnų skaičius, ką vyriausybė, atrodo, bus pamiršusi.

Antra "bėdos" priežastis — lenkai panoro daugiau mėsos valgyti, o kiek pagerėję dirbančiųjų atlyginimai leidžia jos daugiau pirktis. Netenka lenkų kaltinti, kad yra mėsos pergodūs. Dabartiniu metu vienas Lenkijos gyventojas vidutiniškai suvalgo per metus 48 kg. (106 sv.), kai nepriklausomoje Lenkijoje suvalgydavo tik 19 kg. (43 sv.). Ir dabar daugiau mėsos suvalgo miestelėnai, o jų dabar žymiai padaugėjo. Prieš karą Lenkijos kaime gyveno 61% gyventojų; dabar begyvena 43% — kiti pabėgo į miestus, dirba pramonėje. Jei ir vėl Lenkiją palyginsime su Europos vakarais, ji bus gerokai atsilikusi ir su mėsos suvartojimu: Anglijoje vienam žmogui metams tenka mėsos 69 kg., Prancūzijoje 78 kg., gi Amerikos Jungtinėse Valstybėse 95 kg.

Kai Lenkijos miestuose padidėjo mėsos pareikalavimas, kartu sumažėjo jos iš kaimo pristatymas. Kalta buvo ir vėl vyriausybė. Ji sumažino mokamas ūkininkams kainas už pristatomas kiaules tiek, kad ūkininkams nebeapsimokėjo jas auginti. Ir ūkininkai liovėsi kiaules šėrę. Net valstybiniai ūkiai (sovchozai) per vienerius metus sumažino kiaulių auginimą perpus: 1,170,-400 užpernai ir tik 578,000 pernai. Ūkininkai pradėjo daugiau sodinti bulvių, nes už jas pradėta daugiau mokėti.

Dėl mėsos stokos prasidėjo spekuliacija. Mėsininkai pradėjo slaptai supirkinėti iš ūkinnikų kiaules, jas slaptai skersti ir pardavinėti juodoje rinkoje. Tas pats pradėta daryti ir su kita skerdiena. Prasidėjo kaltininkų gaudymas ir jų sodinimas į kalėjimus. Per pirmąsias tos "akcijos" dienas į kalėjimus patekdavo po tūkstantį žmonių, o mėsos vis nedaugėjo. Dabar jos gali įsigyti tik tie, pas ką yra daugiau pinigų.

Kad žmones atpratintų nuo mėsos vartojimo, vyriausybė pakėlė jos kainą — kiaulienai 25-iais nuošimčiais ir daugiau. Tas reiškė, kad darbininkų su dideliu vargu ir pasiaukojimu iškovoti padidinti atlyginimai už darbą dabar vyriausybės vėl "suvalgomi" pabrangintu pragyvenimu. Reikia manyti, kad ir tas vyriausybės žygis bus įrašytas jos sąskaiton vėlesniam atsiskaitymui.

Daug rimtesnių pasikeitimų Lenkija susilaukė politiniam gyvenime. Pačiu pastaruoju laiku Gomulka padidino valdžioje savo padėjėjų (vicepirmininkų) skaičių dviem asmenims ir į abidvi tas vietas paskyrė senojo raugo žmones. Be to, turėjo pasitraukti iš vietos švietimo ministras Bienkovski, gana liberalus žmogus, pašalintas Hochfeld, instituto ryšiams su užsieniu palaikyti direktorius ir dar kiti asmenys, palankūs po 1956 metų įvykusiems Lenkijoje pasikeitimams. Jų vietas užima Maskvos politikai ir pačiai Maskvai klusnūs žmonės.

Žingsnis po žingsnio, iš dalies pasiduodamas Maskvos spaudimui, Gomulka glemžia lenkų tautos kovomis laimėtuosius komunistinio režimo išsilaisvinimus. Tiems, kurie 1956 metų įvykiuose matė pirmąjį revoliucinį žingsnį į visišką išsilaisvinimą, tenka dabar pergyventi skaudus nusivylimas. Vieton "antrojo revoliucinio etapo" susilaukta padėtis, iš kurios kyša Stalino veidas. Tačiau, reikia manyti, nėra pagrindo pulti į visišką pesimizmą. Revoliucinės nuotaikos lenkų tautoje suvaromos į pogrindį. Jos ten tik stiprės ir lauks valandos, kada galės ir vėl prasiveržti jau geresnėse sąlygose ir su pastovesniais laimėjimais. Taip reikia tikėtis.

Dabar vykstančių pasikeitimų pasėkoje numatoma, kad paaštrės santykiai su katalikų bažnyčia ir jaunimui mokyklose uoliau bus brukamas komunistinės ideologijos įvyalas.

# Kas savaitė

**Jie jį nu(si)žudė?**

Danas diplomatas ir buvęs Jungtinių Tautų organizacijos tarnautojas Povl Bang-Jensen pereitą ketvirtadienį buvo rastas negyvas New Yorke viename Queens parke. Policija sako, kad jis nusižudęs savo revolveriu. Pas jį rastas ir laiškas, kurį jis parašė žmonai, atsiprašo jos dėl saužudystės ir duoda nurodymus, kaip jį palaidoti.

Rodos, savižudybė visai aiški. Bet yra vienas ar daugiau visokių "bet". Tas diplomatas buvo bolševikų nekenčiamas ir ujamas. Jis apklausinėjo vengrų pabėgėlius apie jų patyrimus vengrų sukilime 1956 m. rudenį. Po to tas diplomatas atsisakė padėti į Jungtinių Tautų organizacijos archyvus apklausinėtųjų vengrų pabėgėlių pavardes, nes jis bijojo, kad iš archyvų tos pavardės pateks į komunistų rankas ir pabėgėlių giminės Vengrijoj už tai turės kentėti.

Dėl tos priežasties J. T. organizacija jį atleido iš darbo ir jis turėjo susirasti darbo kitur. Ypatingai komunistai jį ujo ir reikalavo jį pašalinti iš JT tarnybos. Jis ir vėliau liko komunistų nekiančiamas žmogus, nes drįso paslėpti nuo jų pabėgėlių pavardes, kurie liudijo prieš Chruščiovo kruvinas skerdynes Vengrijoj.

Yra kita aplinkybė. Diplomatas dingo pirmadienį, o jo lavonas buvo atrastas ketvirtadienį ir gydytojai nustatė, kad jis mirė tik 24 valandos prieš jo lavono atradimą. Kur jis buvo 48 valandas, iki jo lavonas buvo atrastas?

Šeima sako, kad jis neturėjo pagrindo žudytis. Kyla įtarimas, kad komunistų žmogžudžiai jį buvo pagrobę, per 2 dienas jį privertė parašyti laišką paskui nušovė jo paties revolveriu ir lavoną atvežė į parką.

**Tafto memorandumas**

Miręs senatorius Taftas buvo republikonų vadas senate ir 1952 metais jis buvo vienas iš republikonų kandidatų prezidento vietai. Bet republikonų konvencija paskyrė kandidatu generolą Eisenhowerį. Visa tai jau sena istrija.

Pereitą savaitę ta "istorija" staiga atsinaujino. Spauda paskelbė mirusio senatoriaus Tafto memorandumą, kuriame jis aiškina priežastis, kodėl republikonų konvencijoj laimėjo gen. Eisenhoweris, o ne jis.

Sen. Taftas tvirtina, kad "rytiniai finansiniai interesai", kitaip sakant "Wall Street", pasirinko savo kandidatu gen. Eisenhowerį ir paveikė republikonų partiją išstatyti kandidatu generolą, o ne senatorių. Be to, Taftas pabrėžia, kad didelė dalis spaudos irgi rėmė generolą prieš senatorių.

Dabar republikonai aiškinasi dėl Tafto memorandumo politinės reikšmės, o demokratai sako, kad sen. Taftas visiškai patvirtina jų pažiūrą į republikonų partiją, kaip į finansinio kapitalo atstovybę.

Kad ta partija atstovauja biznio interesus, niekas neabejoja, bet kodėl biznieriams buvo reikalinga generoliška iškaba, tas klausimas dabar ir aiškinamas.

**Indijoj**

Indijos parlamentas tris dienas diskutavo sienų klausimą su Kinija. Daugelis atstovų griežtai kritikavo vyriausybę už jos neveiklumą ir leidimą įsibriauti ir įsistiprinti Indijos teritorijoj.

Griežčiausiai prieš Indijos vyriausybės tikrą ar tariamą "apsileidimą" pasisakė Indijos socialistų partija. Jos kalbėtojas Metha nurodė, kad komunistinė Kinija dabar jungia "komunistinį fanatizmą su tradicine kinų nacionalizmo arogancija ir ekspansija". Šita kombinacija ir sudaro pavojų Kinijos kaimpnams.

Indijos vyriausybė, ypač krašto gynimo ministeris Krišna Menon, gvnė savo politiką, bet Indijos spauda ir didelė parlamento dalis, atrodo, geriau supranta kraštui gresiantį pavojų, negu Nehru ir jo krašto apsaugos ministeris.

Kinų komunistų šūviai pasieniuose ir Indijos teritorijos grobimas smarkiau pažadino Indijos "neutralistus", negu tą galėjo padaryti puikiausios kalbos apie neutralios politikos kvailumą kovoje tarp domokratinio ir totalitarinio pasaulių.

**Gimdymų kontrolė**

Amerikos vyskupai paskelbė ilgą raštą, kuriame griežtai pasisako prieš gimdymų kontrolę. Jie yra priešingi propagandai už gimdymų kontrolę ūkiškai atsilikusiuose kraštuose, kurie nepajėgia išmaitinti savo gyventojų.

Tuo žvilgsniu katalikų bažnyčios politika visiškai sutinka su Maskvos politika. Gyvenime ir bolševikai ir katalikai gimdymų kontrolę **praktikuoja**, bet dėl "eilinių žmonių", dėl perpildytų žmonėmis kraštų, kaip Indija, Indonezija ir daugelis kitų, jie gimdymų kontrolės nepripažįsta ir sako, kad tai yra negerų žmonių išmislas.

Komunistai g i m d y m ų kontrolę pasmerkė dar stalinizmo laikais. "Genialusis" Stalinas vedė tokią žmogėdrišką politiką, o kare taip pat švaistėsi Sovietijos žmonių krauju, kad Rusijos gyventojų skaičius buvo pradėjęs žymiai mažėti. Užpildymui spragų Stalino diktatūra ir pradėjo skatinti gimimų skaičių, kad Sovietų karo mašina nepritrūktų kanuolių mėsos, o fabrikai darbininkų. Gi katalikų bažnyčia smerkia gimdymo kontrolę "aukštesniais" sumetimais, girdi, jei kam Dievas duoda dantis, tai jis duos ir duonos. O jeigu duonos nėra — graužk žolę . . .

J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA TO NIEKAS NEPEIKIA

# Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RAŠO TAS DUONOS NEPRAŠO

## KAS GIRDĖTI CHICAGOJE

**Ramovėnai paminėjo Lietuvos kariuomenės pradžią**

Lapkričio 22 d. Chicagos Veteranų Lietuvos Karių "Ramovės" valdyba surengė Lietuvos kariuomenės įsikūrimo 41 metų paminėjimą. Ta proga buvo prieš tai pamaldos ir pašventintas kertinis akmuo prie Jėzuitų namų, vadinamų "Jaunimo centras", kur numatoma pastatyti paminklą žuvusiems už Lietuvos laisvę.

Po tų ceremonijų jaunimo namuose buvo pagerbti Lietuvos pirmūnas, savanoris ir partizanas. Pirmūną reprezentavo maj. P. Linkus, buvęs Lietuvių bataliono Sibire vadas, partizaną reprezentavo — Dudėnas, dalyvavęs partizanėse kovose Lietuvai kuriantis, už laisvę, ir savanorį — Rėkus, Amerikoje gimęs lietuvis, kuris N e p r i k lausomybės pradžioje vyko į Liatuvą ir įstojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę.

Atitinkamą kalbą pasakė prelatas Mykolas Krupavičius, kurios pagrindinė tema buvo lietuvybės išaikymas. Šalia labai patriotinių posakių ir išvadžiojimų, prelegentas vietomis pavartojo labai aštrius išsireiškimus naujų ataivių adresu, kurie sudaro mišrias šeimas ir panašiai. Kai kurie išsireiškimai netiko ir kaip dvasiškiui ir bendrai turint galvoje dabartinę lietuviškos išeivijos padėtį.

**Lietuviai saleziečiai vienuoliai atgauna savo būstinę**

Rugsėjo 23 d. Keleivio Nr. 38 buvo pranešta, kad Romos saleziečių generolas buvo išvaikęs lietuvius vienuolius iš jų pastatytos ir įkurtos Cedar Lake, Ind. būstinės ir mokyklos.

Kadangi ten buvo įdėta daug lietuvių aukų, dėl tokio elgesio buvo kilęs lietuvių tarpe didelis pasipiktinimas ir daugelis, ypač aukotojai siuntė protestus į Romą. Pasirodo, protestai padėjo. Susiprato ir susigėdo saleziečių vadovybė dėl savo tokio negražaus elgasio ir dabar jų generolas Renato Ziggioti atstato vėl seną padėtį. Grąžina išvarytąjį kunigą V. Endriūną į seną vietą vienuolijos vedėju ir, sakoma, vėl galės lietuviai veikti. Pasirodo, kad su tokiais lietuvius pažeminančiais reiškiniais reikia kovoti ir padeda.

**Vykupas V. Brizgys organizuoja lietuviams spaudos talką**

Chicagoje gyvenąs vyskupas V. Brizgys, daug važinėjęs po įvairias lietuvių kolonijas, įvairiose pasaulio dalvse, matė, kaip kitur gyvenantieji lietuviai stokuoja lietuviškos spaudos, todėl organizuoja telkimą lietuviškų knygų, žurnalų, laikraščių komplektų, kurias nori pasiųsti ir aprūpinti lietuvius, kurie nemato ir negali įsigyti lietuviškos spaudos, gi jos yra labai išsiilgę. Tokių vietovių yra daug Australijoje, Pietų Amerikoje ir kt. Šį gerą sumanymą lietuviai turėtų paremti ir pasiųsti vysk. V. Brizgiui atliekamą ir jiems nereikalingą lietuvių spaudą. Ji bus naudingai sunaudota mūsų tautiečiams aprūpinti.

**Lietuvos profesorių draugijos leidinys Nr. 1**

Lietuvos Profesorių Draugija Chicagoje neseniai išleido savo pirmąjį leidinį "Povilas Matulionis. Gyvenimas ir darbai". Tai leidinys Lietuvoje mirusiam Žemės ūkio Akademijos rektoriui Povilui Matulioniui 100 metų jo gimimo pagerbti. Leidinį redagavo A. Rukuiža. Pati knygutė turi 82 puslapius, paįvairinta praeities nuotraukomis ir skaitant ją prisimena ne tik velionies asmeniški darbai Lietuvai, bet ir daugiau Lietuvos praeities gabalas. Šis kuklus Lietuvos Profesorių Draugijos Amerikoje įnašas į mūsų kultūrinį gyvenimą yra sveikintinas ir reikšmingas. Leidinį paruošti daug padėjo profesoriai M. Krikščiūnas ir St. Dirmantas ir miškininkas K. Sčes - Sčesnulevičius.

**Dr. Kazys Drangelis ruošia savo atsiminimus**

Chicagietis gydytojas dr. K. Drangelis, ilgametis lietuvių visuomenės veikėjas, ruošia savo atsiminimus, kurie būsią įdomūs, kaip dokumentooti lietuvių veikłos Amerikoje šaltiniai.

**Vilniečiai pagerbė kompozitorių Julių Sinių**

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga lapkričio 22 d. pagerbė Vilniuje mirusį kompozitorių Julių Sinių. Jis buvo garai žinomas vilniečių tarpe ir okupantų buvo ištremtas į Sibirą, iš kur grįžęs mirė. Buvo laikomos už jį jėzuitų bažnyčioje pamaldos su menine dalimi, dalyvaujant smuikininkui Matiukui ir Dainavos chorui. Tai vis mūsų krašto okupanto - bolševikų ankstyvos aukos.

**Lenkai didina prapagandą už vakarines sienas**

Chicagos lenkų organizacijos per savo radiją, vedamą dr. Sikoros, ragina visus lenkus, švenčių proga rašant laiškus ir sveikinimus, klijuoti specialiai išleistus ženklelius, raginančius kovoti už lenkų sienas ties Oderiu ir Niese. Taip pat ragina Kalėdų dovana naudoti išleistą atitinkamą knygą anglų kalba apie vakarines lenkų sienas.

Kaip žinome, dėl tų sienų dabartinė vokiečių vyriausybė nesutinka ir čia lenkų organizacijos eina į pagalbą Maskvai, kuri savo imperializmo politiką vesdama, rėkia, kad vakarinės lenkų sienos būtų ties Oderiu, nes jie vis tiek Lenkiją turi savo glėbyje.

MADONA IR ŠVENTIEJI

Šitas paveikslas yra vienas iš dešimties, atrastas Alfonso Follio namuose Los Angeles mieste. Tas ir dar kiti 9 paveikslai, pagal kai kurių ekspertų manymą, yra pieštі garsių Italijos menininkų prieš keiis šimtus metų. Jei visi ekspertai su tuo sutiks, savininkas praturtės, bet jei ne — paveikslai taip ir nepateks į muziejus. Šitas paveikslas esąs pieštas Raphaelio Santi.

## KAS GIRDĖTI NEW YORKE

**Mačiau dvi lietuvių "tvirtoves"**

Neseniai įvairiais reikalais teko būti Niujorke. Ta proga pasistengiau surasti laiko ir dviem stipriom lietuvių "tvirtovėms" aplankyti. Galvoje turiu Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir Balfą.

Žinojau, kad Susivienijimas yra milionierius, todėl tikėjausi ir jo vyriausią būstinę rasti puošniame dangoraižyje. Deja, radau ją paprastame name, iš lauko į ją žiūrėdamas, n e p a s a kysi, kad jo viduje milionus skaičiuoja. O ir įėjęs ir apžiūrėjęs visas patalpas, pamačiau, kad jos labai kuklios ir ankštos keliolikai ten dirbančių žmonių — mažame kambarėly sėdi po kelis tarnautojus.

Matyti, kad Susivienijimo vadovybė neieško prabangos, yra taupi, administracijai tenkinasi ko mažiausia suma, kad apdraustiesiems galėtų duoti ko geriausias draudimo sąlygas.

Susivienijimo stipriausioji ašis, apie kurią sukasi visa didžioji Susivienijimo šeima, yra dr. M. Vinikas, Centro vykdomosios tarybos sekretorius. Radau jį apsivertusį popieriais, galvą besukantį dėl naujų, pakitėjusiam gyvenimui pritaikytų draudimo rūšių įvedimo, jau turimų draudimų tobulinimo ir tt. Jis ypač susirūpinęs jaunimo įtraukimu, jo apdraudimu. Susivienijimas jau paskelbė didelę dovaną jaunimui — $1,000 apdaruodos už 25 centus mėnesinio mokesčio.

Aplankęs ten dirbančius senus pažįstamus J. Petrėną, J. Stilsoną, o taipgi P. Dagį ir M. Vasil, norėjau išeiti, bet dr. M. Vinikas neišleido ir, atėjus pietų pertraukai, nusivedė mane ir kelis savo bendradarbius pavaišinti.

Jei Susivienijimo būstinė ir ne dangoraižyje, bet gana neblogame rajone, tai Balfas įsikūręs tikrai proletariškoje vietoje ir jo būstinė daugiau negu kukli. Ten radau energingą reikalų vedėją kun. L. Jankų, seną pažįstamą, Lietuvoje ilgametę Vyr. Socialinės Valdybos sekretorę, čia Amerikoje kelerius metus dirbusią Lietuvos Laisvės Komitete J. Grigienę ir V. Kulpavičių. Tie 3 asmenys gauna atlikti milžinišką šalpos technikinį darbą.

Kun. Jankus parodė tvarkingai vedamas šelpiamųjų korteles: kiekvienas siuntinys įrašomas į šelpiamojo asmens kortelę ir todėl visuomet žinoma, kada ir ką jis yra gavęs, o atatinkamoje byloje randi ir įvairių žinių apie šelpiamąjį. O tų šelpiamųjų įvairiose Lenkijos vietovėse, beribiame Sibire, Lietuvoje ir nuostabu — net Vengrijoje atsidūrusi lietuvė ir vargan patekusi! Balfas juos pasiekia ir jiems ranką ištiesia.

Taigi, mačiau lietuvių "tvirtovės" Niujorke. Jos ne puošnios, bet jas ginančių, jas tvarkančių stipri dvasia. Priešas jų nepaims. Sėkmės jų gynėjams!

**J. Vanagas**

**NATO parlamentarai nepamiršo pavergtųjų**

Washingtone posėdžiavusi NATO narių-valstybių konferencija, pirmininkaujama Prancūzijos generolo Bethouart, lapkričio 20 priėmė rezoliuciją sovietų pavergtųjų Centro ir Rytų Europos valstybių reikalu. NATO parlamentarai pripažįsta, kad "sovietų komunistinės ekspansijos tikslams Rytų Europos tautų nepriklausomybės, žmogaus laisvės, gyvenimo štandarto ir mokslo laimėjimų aukojimas yra laisvojo pasaulio tragedija ir pavojus" ir kad laisvosios valstybės turi "atmesti kiekvieną kompromisą, daromą moralės principų sąskaita su bet kurios rūšies tironija". NATO parlamentarai pareiškė viltį, kad pažanga nusiginklavimo klausimu, Vokietijos problemos sprendimas, Rytų-Vakarų tarpusavinis pasitikėjimas galėtų ir Rytų Europos valstybių problemai rasti kelią, suderinamą su jų laisvo apsisprendimo teise ir asmens laisvėmis.

Lapkričio 21 New Yorke, University Club patalpose, Pavergtosios Eurpos Seimas sutaisė NATO parlamentarams priėmimą, kuriame dalyvavo beveik visų NATO valstybių delegatai, pavergtųjų seimo atstovai ir New York Times bei kitos amerikiečių spaudos atstovai. Seimo pirmininkas dr. P. Zenkl ir NATO parlamentarų konferencijos pirmininkas gen. Bethouart pasikeitė kalbomis.

**V. Sidzikauskas Europoje**

Pavergtosios Europos Seimo vicepirmininkas V. Sidzikauskas lapkričio 24 išskrido į Europą vizituoti Pavergtosios Europos Seimo atstovybių Paryžiuje, Londone, Briuselyje, Stocholme, Kopenhagoje, Bonnoje, Romoje, Madride. P. Sidzikauskas ta proga susitiks ir su Europoje esančiais Lietuvos diplomatais ir lietuviais veikėjais.

### BROOKLYN, N. Y.

**Kerėplos rengiasi susiorganizuoti**

Prieš kiek laiko "Keleivy" buvo paskelbti vardai ir pavardės tų Brooklyno lietuvių, kurie yra sulaukę 65 ar daugiau metų amžiaus. Tame aprašyme jie buvo vadinami "Žilagalviais Jaunuoliais". Su tokiu pavadinimu daugumas nesutiko ir susitarė vadintis Kerėplomis. Sako, kokie gi mes jaunuoliai galime būti, jeigu visi einame, kaip rugių pūrus ant kuprų užsidėję.

Susirinkime plačiai aptarta susiorganizavimo svarba ir kokią veiklą turėsime. Taipgi numatytas prezidentu rinkti Ignas Sutkus. Jis linksmas biznierius, pats negeria, o geriantiems užfundyti nešykštus, tai bus geras prezidentas visiems nariams.

**K. Žamaitis**

## WORCESTERIO NAUJIENOS

**Meno Mėgėjų Ratelio sukaktis**

Lapkričio 14 d. Meno Mėgėjų Ratelis ir jo choras minėjo dešimtmetį. Per tą dešimtmetį choras išaugo į darnų vienetą, juo visi didžiuojasi. Visa tas pasiekta choro dalyvių ir jo vedėjo Jono Beinorio pasišventimu.

Minėjime buvo ir negeistinų dalykų. Kam reikėjo taip ilgai deklamuoti net kiek kukulių suvalgyta. Nepatiko man ir tas, kad prie scenos už ilgo stalo buvo susodinta 12 vyrų, jų tarpe 2 kunigai, ir viena moteris. Atrodė, lyg teismo salėj būtum.

**Mirė šie lietuviai**

Viktorija Laukaitienė - Babrauskaitė, kilusi iš Eigalonių kaimo, Pievašiūnų parapijos, ir palikusi Worcestery plačią Babrauskų ir Laukaičių giminę; Kazys Misiūnas, Lietuvių Piliečių Klubo šeimininko tėvas; Petronė Didikienė, Petras Kuodis, Jonas Stonkus ir Mabel Balčiūnas.

**Worcesterio lietuvių istorijos trupiniai**

Pradžia buvo Keleivio Nr. 46. Čia tęsiu toliau.

1895 m. pradėta organizuoti šv. Kazimiero parapija. Kun. Juodišius atvykdavo iš Brooklyno.

Pirmasis tos parapijos kunigas buvo Jonas Jakštis. Jis pradėjo statyti bažnyčią Waverly ir Providence gatvių kampe. Jam vadovaujant buvo sukurtos šios draugijos: Šv. Jurgio, Šv. Liudviko, Socialinis ir politinis Lietuvių Ukesų Klubas. Tos draugijos tebeveikia ir šiandien.

1908 m. kun. J. Jakščiui apleidus Worcesterį, jo vieton atvyko kun. Vincas Bukaveckas. Jam klebonaujant buvo įkurtos šios draugijos: Šv. Marijos Vardo ir Šv. Jėzaus Vardo.

Kilus vaidams tarp klebono ir parapijiečių, buvo suorganizuota nepriklausoma Visų Šventųjų parapija, nupirktas namas bažnyčiai (29 Endicott gatvėj). Čia klebonavo nepriklausomi kunigai Mickevičius, Delionis ir kt.

Po kurio laiko ta parapija iširo. Visi bažnytiniai daiktai pateko į Stankų namų rūsį. Antrasis Stankienės vyras Antanas Katkauskas buvo jiems padirbęs gražią spintą, į ją net auksinė monstrancija buvo įdėta Katkauskui mirus, jo žmona paštekėjo už trečiojo vyro Gaigalo, kuris šiuo metu gyvena šiltoj Floridoj ir tik jis težino, kur minėtus bažnyčios daiktus padėjo.

Pirmasis lietuvis choro vedėjas Worcestery buvo Povilas Čiurlionis.

1899 m. šv. Jurigo Dr-jos pirmojoj valdyboj buvo: Tamas Damijonaitis, Vladas Aveta, Jonas Veraitis, Vincas Levanavičius, Mikas Vasiliauskas ir Juozas Pečiulis.

1902 m. miesto elektros tramvajaus konduktoriu buvo Motiejus Tumosa.

Tais metais buvo suorganizuota SLA 57 kuopa, kurios valdybą sudarė: Vincas Vasiliauskas, Vincas Ginkus, Jurgis Gilius ir K. Žemaitaitis.

1903 m. lapkričio 15 d. buvo organizuotas Socialinis ir Politinis Lietuvių Ukesų Klubas, kurio organizatoriai ir pirmosios valdybos nariai buvo: Juozas Morkūnas, Kazimieras Delininkaitis, Petras Lozoraitis, Vincas Kupstas, J u o z a s Gražulis, Juozas Krapkaitis, Simanas Kurelaitis, Juozas Kalakauskas, Petras Ješirskas, Vincas Sutkus, J. Buinevičius, Petras Plokštis ir Juozas Svenciunas.

1904 m. buvo suorganizuotas Lietuvių benas. Jo mokytojais buvo: Juozas Venslauskas, Jurgis Našukaitis ir Juozas Bliūdžius. Benas ilgai veikė ir dažnai patarnaudavo ne tik lietuviams, bet ir Worcesterio miestui.

1911 m. Lietuvių Piliečių Klubas nupirko žemės sklypą prie Quisigamond ežero. Dabar ta vieta vadinama vasarnamiu - bungalow ir yra verta nemažo pinigo.

1910 m. čia apsigyvenus Mikui Paltanavičiui, buvo pradėtas leisti mėnesinis laikraštis "Amerikos Lietuvis". 1914 m. pabaigoje jis pradėjo eiti kas savaitę. Firma jis buvo įsikūręs 19 Millbury gatvėj, o 1926 m. Paltanavičius pastatė mūrinius namus 14 Vernon gatvėj. Paltanavičiaus sveikatai pašlijus ir įmonei subankrutavus, visą turtą parėmė spaustuvės rinkėjas Gabrielius Kyba. Laikraštis nustojo ėjęs 1955 m. (Lietuvių Enciklopedija rašo, kad "A. Lietuvis" pradėjo eiti 1907 m. kas dvi savaiti, o nuo 1912 m. rugpiūčio 19 d. kas savaitę. Lavinsko "Amerikos Lietuvių Laikraščiai" rašcma, kad "A. Lietuvis" kas savaitę pradėjo eiti 1914 m. balandžio 19 d., o kad jis anksčiau ėjo, nemini. Kuri čia data yra tikra, kaip ir neaišku. Red.)

**J. Krasinskas**

**BEVERLY SHORES, IND.**

**Minės 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktį**

Seni mūsų laikraščio skaitytojai Rakauskai iš Beverly Shores, Ind., kurie skaito "K e l e i v į" nuo 1907 m. gruodžio mėn. 10 d. minės vedybinio gyverimo 50 m. sukaktį. Ta proga Rakauskai turės ir artimų draugų

**110 MYLIŲ PER 34 VALANDAS**

Britanijos kareivis Hammond per 34 valandas ir 47 minutes nuėjo 110 mylių ir laimėjo tos rūšies rekordą. To kareivio viršininkas lydėjo jį automobiliu, bet neištesėjo: netoli galo atsisakė toliau sekti.


**AMERIKOS ĮDOMYBĖS**

**Parašyta S. MICHELSONO važiuojant pažiūrėti Amerikos. Joje aprašoma:**

Apie kelionę Aliaskon; Vaizdai nuo Atlanto iki Pacifiko; Darbininkų fabrikai Vakaruose; "Proletariato diktatūra"; Įspūdžiai iš Kalifornijos; Raudonmedžių imperija; Apie Hollywoodo žvaigždes; Kaip lietuvis vyną daro; Amerikos dykumos; Mirtics klonis: Suakmenėjęs miškas; Yellowstone Parkas su verdančiais šaltiniais, meškomis ir tt.; Grand Cañyon tarpeklis; Įspūdžiai iš Meksikos; Bulių kova; Pas mormonus: jų tikyba, pracitis ir dabartis; Ežeras, kuriame žmogus neskęsta; Neišmatuoti Texas valstijos turtai; Floridos vaizdai; Jaunystės šaltinis; Kaip gyvena rezervatų indėnai; Nuostabūs požemių urvai; Upė po žeme; Žuvys be akių. . . Ir daug, daug kitų įdomybių! Su gražiais paveikslais.

**Knyga jau išėjo. Užsisakiusiems knygą tuoj pat siunčiame. Kaina 75 centai.**

**"KELEIVIS"**

**636 East Broadway So. Boston 27, Mass.**



**SOPHIE BARCUS**

RADIJO VALANDA

Visos programos iš WOPA, 1490 kil. AM 102-7 FM

Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto.

Šeštadieni ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto

VAKARUŠKOS: pirmad. 7 val. v.

Tel.: HEmlock 4-2413

7159 S. MAPLEWOOD AVE. CHICAGO 29, ILL.

# Iš Pavergtos Lietuvos

**Mirė J. Kačanauskas**

Lapkričio 10 d. po ilgos ligos mirė kompozitrius Aleksandras Kačanauskas, 77 metų amž. Velionis yra parašęs per 100 kūrinių. Ir šiandien beveik nėra koncerto, kuriame nebūtų dainuojama ta ar kita jo sukurta daina.

Mano rožė, Ten kur Nemunas banguoja, Kad aš našlaitėlė, Gėriau naktį, Gerk, gerk ir kt. yra daugiausia žinomos.

Velionio sūnus Algirdas, muzikas, visuomenės veikėjas, gyvena Kearny, N. J.

**"Anykščių šileliui" 100 metų**

Prieš šimtą metų Antanas Baranauskas sukūrė "Anykščių šilelį". Tai sukakčiai atžymėti, prie klėtolės, kurioj poetas parašė minėtą kūrinį, buvo prikalta atminimo lenta su parašu: "Šioje klėtelėje poetas Antanas Baranauskas 1858-9 metais sukūrė himną Lietuvos gamtai, parašęs "Anykščių Šilelį".

Į iškilmes buvę atvykę daug asmenų iš Vilniaus ir kt., jų tarpe ministerio pirm. pavaduotojas K. Preikšas, kultūros ministeris Banaitis, daug rašytojų ir kt.

Vakare Anykščiuose įvykęs literatūros vakaras-koncertas. Ištraukas iš "Anykščių šilelio" skaičiusi aktorė Mironaitė.

**Namai iš pelenų**

Nesant pakankamai statybinės medžiagos Lietuvoje namai daug kur statomi panaudojant įvairiausius pakaitalus, "vietines" medžiagas: molį, spalius, piūvanas ir kt. Grigiškio popieriaus fabriko darbininkai savo statomų namų sienoms net durpių pelenus naudoję.

**Už gyvulio paskerdimą 300 rublių pabaudos**

Varėnos rajono vykdomasis komitetas išleido įsakymą, kuris nuo kitų metų sausio 1 d. draudžia namuose gyvulius skersti. Visi gyvuliai turi būti skerdžiami Merkinėj ir Slučajuje įrengtuose skerdimo punktuose. Kas skers gyvulius namuose, tam gresia 300 rublių pabauda.

Nemanykite, kad tas įsakymas išleistas sveikatos sumetimais. Skerdyklose skerdžiant, gydytojas gali mėsą apžiūrėti ir nesveiko gyvulio skerdieną uždrausti vartoti. Ne, tas dabartiniams ponams nerūpi. Įsakymas išleistas visai kitu tikslu: Komunistų valdžiai rūpi viską į savo kontrolę paimti. Dabar žmogus negalės nė savo užauginto veršelio paskirsti, jei valdžia jam neleis.

**Minėjo prof. Z. Žemaičio sukaktį**

Vilniaus universitetas iškilmingai paminėjo prof. Zigmo Žemaičio, matematikos profesoriaus, 75 metų sukaktį. Ta proga jam suteiktas "nusipelniusio mokslo veikėjo garbės vardas".

**Telegrafo sukaktis**

Lapkričio 22 d. suėjo 100 metų, kai Vilniuje buvo įrengtas telegrafas.

**Giriasi bi reikalo**

Kauno miesto komjaunimo sekratorius P. Kabalinskas Vilniaus Tiesoje bara komjaunimo vietines organizacijas, kad jos dažnai per daug giriasi savo pasisekimais, planų įvykdymais "prieš laiką", o vėliau pasirodo, kad įmonė atsilieka, planas neįvykdytas.

# Didžioji veidmainystė

**J. VLKS**

Sausio 15 d. Lietuvos okupantai ir jų talkininkai ruošiasi iškilmingai paminėti Klaipėdos "Išvadavimą". Tą dieną Sovietų Rusijos armija įžygiavo į Klaipėdos sritį. Klaipėdos kraštą perdavė tvarkyti Lietuvos okupantų administracijai, o Karaliaučiaus-Tilžės lietuvių iš seno apgyventą Mažąją Lietuvą atidavė valdyti Leningrado srities administracijai. Tuo būdu jie okupuotą Lietuvą atskyrė nuo Vakarų ir Mažąją Lietuvą ėmėsi rusinti.

Paleckis bei Sniečkus, Lietuvos okupantų patikėtiniai nekartą spaudoje ir šiaip įvairiuose susirinkimuose yra pasakę, kad tik dabar visos žemės lietuvių apgyventos yra apjungtos ir tą "nesavanaudišką" darbą atliko didžioji rusų tauta. Girdi, Lietuvos buržuazija atidavė Klaipėdos kraštą hitleriniai Vokietijai ir štai Sovietų Rusija atitaisė tą Lietuvai jos buržuazijos padarytą skriaudą. Apie Mažąją Lietuvą jie tyli . . .

Klaipėdos krašto klausimas lietuviškoje komunistų spaudoje, Lietuvos nepriklausomybės metais ėjusioje Maskvoje ir Tilžėje, visai kitoj šviesoje tada buvo rišamas. Propagandos sumetimais, komunistai veidmainiškai tada įrodinėjo, kad Lietuvos imperialistai užgrobė svetimas, ne Lietuvai priklausančias žemes — Klaipėdos kraštą. Ir jų agitacijos pagrindiniu klausimu buvo reikalavimas suteikti Klaipėdos gyventojams apsisprendimo teisę iki atsiskyrimo nuo Lietuvos. O toks atsiskyrimas tada reiškė ne ką kitą kaip ir vėl Klaipėdos krašto įjungimą į Vokietijos Reichą.

Pradedant 1926 m. Maskvos įsakymu Lietuvos komunistai sirgo bendro fronto sudarymo liga. Įvairiais būdais jie provokavo Lietuvos socialdemokratus, kad šie sudarytų bendrą frontą kovai prieš buržuaziją, dvarininkus ir kitus. Tais pačiais metais jie laišku kreipėsi į Lietuvos socialdemokratų partijos centro komitetą ir į Klaipėdos krašto darbininkų partiją bei į to krašto socialdemokratus dėl bendro fronto sudarymo. Tas laiškas buvo ištisai atspausdintas 1926 m. "Komunisto" laikraščio Nr. 1, psl. 16. Ten išdėstytos sąlygos dėl tokio bendro veikimo. Tarp jų, antru punktu pasakyta:

**"Už teisę Klaipėdos kraštui pačiam spręsti savo likimą (Klaipėdos krašto apsisprendimo teisė)".**

Lietuvos socialdemokratai nesileido į jokias derybas su komunistais, nes juos pažino kaip didelius veidmainius. Dėl viso šito Vincas Kapsukas labiausia įdūko. Jis pradėjo neatlaidžiai savoj spaudoj įrodinėti, kad Lietuva neturinti jokios teisės į Klaipėdos žemes ir tą kraštą valdo užgrobiko teisėmis. 1932 m. V. Kapsukas Klaipėdos likimo klausimu net išleido atskirą knygelę **"Kovokim už Klaipėdos krašto apsisprendimo ir laisvo atsiskyrimo nuo Lietuvos teisę".**

Ten jis įrodinėjo, kad Lietuva užgrobė Klaipėdos kraštą su prancūzų ir anglų imperialistų pagalba. Esą, Klaipėdos gyventojų didžiuma yra priešinga tokiam užgrobimui, todėl turi būti suteikta teisė gyventojams patiems apsispręsti iki atsiskyrimo nuo Lietuvos. Girdi, neleistina, kad Lietuvos okupantai šeimininkautų tame krašte. Ir ten pat V. Kapsukas skundėsi, kad Lietuvos darbininkams ir vargingiesiems valstiečiams nėra išaiškinta, kodėl jie turi kovoti dėl suteikimo Klaipėdos gyventojams apsisprendimo teisės. Esą, neleistina valdyti svetimas žemes prieš pačių tų žemių gyventojų norą.

Mat, Maskva vis lūkuriavo Vokietijoje "proletarinės revoliucijos" tikslu įgyvendinti ten sovietinę tvarką. Deja, įsigalėjo hitlerinis nacizmas. Ir . . . keletai metų praslinkus, Maskva susitarė su nacių vedama Vokietija ir . . . pasidalino Lenkiją, o Lietuvą Sovietų Rusija atpirko sau be Klaipėdos krašto.

V. Kapsukas buvo netikėtai užkluptas nacių įsigalėjimu Vokietijoje ir dabar jau jam buvo nesmagu agituoti už Klaipėdos atskyrimą nuo Lietuvos. 1934 m. "Priekalo" Nr. 8 jis, lyg teisindamasis vedamam straipsny **"Kova prieš Klaipėdos krašto smaugimą"**, rašo, **"reikia padaryt Klaipėdos kraštą proletarinės revoliucijos židiniu"** prieš hitlerinę Vokietiją. Dabar jau jis ragina komunistus **kovoti prieš Klaipėdos krašto autonomijos smaugimą, prieš darbininkų užkariavimų naikinimą"** ir panašiai.

Bet ar vienas tik toks atkaklus kovotojas už Klaipėdos atskyrimą, o vėliau už jos autonomiją buvo V. Kapsukas? Ne! Tą komunistų kovą rėmė ir Z. Aleksa-Angarietis, kuris kitais klausimais nesutiko su V. Kapsuku.

1930 m. Lietuvos komunistų buvo išleista knygutė "Kam reikalingas karas". Ją parašė Z. Aleksa-Angarietis. Ten psl. 19 pasakyta:

**"Lietuvos buržuaziniai patriotai nesitenkina Klaipėdos krašto užgrobimu; jiems neužtenka svajot apie Vilniaus lietuviškų vietų grąžinimą, — jiems rūpi užgrobt ir Vakarų Baltarusijos nemažą kampą, o kai kas svajoja apie Tilžės ir kitas Rytų Prūsų žemes, kuriose kadaise gyveno lietuviai".**

Dabar iš didesnės laiko tolumos žvelgiant, atrodo, kad visas tas žemes saugojo sau Maskva ir dėl visuomenės jautrumo užmigdymo, įsakė savo klapčiukams, lietuviškai kalbantiems komunistams įrodinėti, kad Lietuva esanti imperialistinė valstybė ištroškusi svetimų žemių užgrobimu, o štai Klaipėdos krašte jau neteisėtai šeimininkauja.

Deja, Sovietų Rusija užgrobė be jokios apsisprendimo teisės ne vien tik Tilžės-Karaliaučiaus žemes, bet ir visą Lietuvą.

Čia ir glūdi rusų komunistų didžioji veidmainybė!

**PAVOGTAS VAIKAS VĖL SU MAMA**

**Mrs. Marilyn Vickers Chicagoje, 19 metų motina peni savo vaiką po to, kai vaikutis buvo jai policijos grąžintas. Dešinėje Mrs. Diane Varner, kuri vaiką buvo pavogusi. D. Varner pasisiūlė pasaugoti vaiką, bet kai motina grįžo iš miesto, ji nei vaiko, nei vaiko dabotojos neberado. FBI atrado Varner ir pavogtąjį vaiką Gary, Ind. Pasirodo, kad 27 metų D. Varner jau yra sėdėjusi 3 metus kalėjime už vaikų vogimą.**

# LIETUVIAI KITUR

## MONTREAL, P. Q

**D. Kuraitis rodė filmus**

Lietuvių Darbininkų Drjos 35 kuopa šio rudens pobūvius pradėjo Dan Kuraičio filmais, kurie buvo rodomi Aušros Vartų parapijos salėj. Filmai buvo rodomi dvi dienas ir abi dienas gausiai lankomi.

Filmus pamačius, buvo daug kalbų. Vieniems jie daugiau, kitiems mažiau patiko. Daug kas tikėjosi pamaytti tėviškės vaizdus, bet jų nematė, todėl jautėsi lyg apvilti. Bet dėl to negalima kaltinti Dan Kuraičio, nes jis negalėjo Lietuvos aplankyti ir pažadėjo tą padaryti, kai tik bus galima.

Baigus filmus rodyti Fr. Janulionio namuose buvo vaišės Dan Kuraičiui pagerbti. Subūvimui vadovavo J. Bakanavičius. Tarp gardžių ir gausių vaišių sudainuota svečiui ilgiausių metų.. Lietuvių Darbininkų Drjos veiklą plačiai apibūdino W. Kiškis. Jis pareiškė, kad draugija turi daug rėmėjų ir pritarėjų, nes ji rūpinasi įvairiais kultūros ir kt. reikalais. Todėl ir jos parengimai sėkmingi.

Kaip visuomet taip ir šį kartą vaišių parengimu daugiausia rūpinosi Bakanavičienė su talkininkėmis Petroniene, Kiškiene ir Janulioniene.

**P. Petronis net medžioklės atsisakė**

Lietuvių Darb. Dr-jos kuopos pirm. P. Petronis labai užimtas savo valgykloj Verdun gatvėje. Be to, jis didelis muzikos mėgėjas. Retos čia vestuvės, kurios apsieitų be Petronio smuiko — visur jis kviečiamas.

Jis ir didelis medžiotojas, bet dėl savo smuiko negalėjo ir J. Bakanavičiaus suruoštoj medžioklėj dalyvauti.

**Papurelių sidabrinė sukaktis**

Draugų ir artimųjų sumanymu lapkričio 14 d. šv. Kazimiero parapijos salėj labai gražiai atžymėta senų keleiviečių Liūdos ir Balio Papurėlių vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktis. Sukaktuvininkų pagerbti susirinko apie 300 asmenų. Programai vadovavo J. Džiugas.

Sukaktuvininkams pareikšta daug nuoširdžių linkėjimų. "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius J. Kardelis ir kiti iškėlė sukaktuvininkų nuopelnus lietuvių visuomeniniame bare. Pažymėtina, kad jų sūnus Liudas, inžinerijos studentas, lietuvių mokyklos nelankęs, gražiai lietuviškai kalba.

Dovanų sukaktuvininkams įteiktas televizijos aparatas.

Į šį pobūvį iš Ottawos buvo atvažiavusios sukaktuvininkės giminaitė dr. Šidlauskaitė ir dr. Ramūnienė.

**Gražiai pagerbė K. Židžiūną**

Lapkričio 7 d. gražiai pagerbtas visuomenės veikėjas, muzikas, šv. Kazimiero parapijos ilgametis vargoninkas Kazimieras Židžiūnas. Jo pagerbti susirinko pilna parapijos salė.

Kazimieras Ambroza, pradėjęs programą, trumpai apibūdino K. Židžiūno jaunystės dienas ir jo veiklą Montrealy, ir perdavė programos vedimą Vytautui Širvydui, kuris su žmona į šį K. Židžiūno pagerbimą atvyko iš Jungtinių Amerikos Valstybių. Visi kalbėtojai labai gražiai įvertino K. Židžiūno darbus ir linkėjo jam sveikatos ir pasiryžimo ir toliau veikti muzikos srityje.

Meninėj daly sudainuota, pačiam K. Židžiūnui pianu palydint. Būtų buvę daug geriau, jei programoj būtų buvusios tik K. Židžiūno sukurtos dainos, ko daugelis susirinkusių tikėjosi.

Vaišės buvo geros, tvarkingos, patarnavo beveik vien choro dalyvės.

Šis K. Židžiūno pagerbimas už jo darbus muzikos srityje buvo tikrai gražus, įspūdingas.

Ir aš linkiu K. Židžiunui sėkmės ateities užsibrėžtus planus vykdant.

**Montrealietė**

**MŪSŲ ATSTOVO ANGLIJOJE NAUJAS ADRESAS**

**Dabar jis yra toks:**
**J. Venckūnas,**
**1, Raewell Crescent**
**Orbiston, Bellshill**
**Lanarkshire, Scotland**

## URUGVAJUS

**Buvo saulėtas, o dabar yra tamsus ir niūrus**

Urugvajus buvo vadinamas saulės šalimi. Iš tikrųjų, jis buvo vertas tokio vardo. Čia netrūko saulės nei danguje nei žemėje. Nebe reikalo jį lygindavo su Šveicarija.

Deja, dabar daug kas pasikeitė. Po šių metų pradžioje buvusių didelių liūčių ir potvynių, apie kuriuos buvo rašyta, galima sakyti, dar nenustojo liję. Jei kiek ir nušvinta, tai tik porai trejetai dienų ir vėl pradeda lyti. Todėl laukai šlapi, niekas neauga, kas pasėjama, arba pasodinama, pūsta.

Dėl tos priežasties daug reikalingiausių dalykų trūksta, o jeigu ko ir yra, tai viskas labai pabrango, nes tokia padėtimi naudojasi visoki nekontroliuojami vertelgos ir dėl to tunka.

Naujoji, iš turtuolių ir feodalų susidedanti, baltųjų vyriausybė pradžioje dar buvo šiek tiek veikli, bet dabar visai nekreipia dėmesio, kad menkutė mažuma išnaudoja plačiąją visuomenę. Jau buvo ir riaušių, buvo ir aukų, o ilgus metus šalį valdant raudoniesiems (liberalams) to nėra buvę.

Taigi, Urugvajuje dabar tamsu ir niūru.

**M. Krasinskas**

## PAVERGTOS TAUTOS IR TIKRA TAIKA

(E) "Le Figaro" (Paris) lapkr. 3 d. laidoje atspausdino ilgą straipsnį antrašte: "Tikroji taika", kurio autorius yra buv. Prancūzijos ambasadorius Voketijoje Francois Poncet. Straipsnis palankus ir pabaltiečiams ir apskritai pavergtosioms tautoms. Pradžioje pastebima, kad Chruščiovas ir Amerikos kelionės metu ir kitomis progomis labai piktinosi "Pavergtųjų tautų savaitės" paskelbimu ir tuo, kad jam tai nuolat primenama. Be reikalo Chruščiovas nervinasi, rašo Poncet. Jo jaudinimasis rodo, jog jo sąžinė ne visai gryna.. **Kaip gali jis, būdamas realistas, įsivaizduoti, kad pabaltiečiai, lenkai, vengrai, čekai, rumunai, bulgarai apsipras su savo likimu,** jausis laimingi ir nieko daugiau nepageidaus? Ir kaip jis gali tikėti tokia savo pažiūra laimėsiąs pasaulio palankumą? Jei jis savo politikoje būtų tikras, jis nevengtų toms tautoms, apie kurias čia kalbama, duoti laisvės pačioms pasisakyti. Bet jis siekia ant pavergtųjų tautų kapo akmenį pastatyti. **Joks tautos sugyvenimas** — jei jis tikrai būtų įgyvendintas — **negalės reikšti, kad ypatingos Vidurio ir Rytų Europos problemos galėtų būti laikomos išspręstos.** Galima tuos klausimus kartais atidėti, bet jie liks visvien opūs. Iš kitos pusės neturėtų grynos sąžinės ir Vakarų valstybės. Jei pavergtosios tautos jau netektų galimumo į jas (Vakarų valstybes) šauktis, tai **Vakarai paneigtų visus savo principus ir idealus.** Chruščiovas pritarė generolui de Gaulle, kai šis Algerijai pažadėjo apsisprendimo teisę. Jei tautų apsisprendimo teisė tinka vieniems, tai ji turi būti pritaikyta ir kitiems. Argi tai nebūtų didžiulis akiplėšiškumas **kitus reikalauti to, ko nenori pripažinti pas save namie?** Jei būsimuose susitikimuose ir konferencijose ir būtų pasiekti kai kurie susitarimai kontroliuoto nusiginklavimo ar Berlyno klausimu — tuo vis dar nebūtų pasiekta pastovi taika. Tikroji taika gali būti tik tuomet, kai tautos pačios laisva valia ją įgyvendins ir kai nebebus pavergtų tautų, baigė savo įdomų straipsnį Francois Poncet.

## DARBININKŲ BALSAS

Išėjo šių metų "Darbininkų Balso" Nr. 5. Jį leidžia Lietuvių Profesinių Sąjungų Grupė Londone.

Kiekvienas "Darbinnikų Balso" numeris vis ką nors naujo įdomaus duoda ir rimtai principiniais klausimais pasisako. Šio numerio vedamasis "Žodžiai ir veiksmai" tinkamai įvertina Maskvos diktatoriaus Nikito Chruščiovo vizitus. Straipsnis "Tarptautinis demokratinis socializmas" vertas rimto dėmesio ir visa kita medžiaga laikraštyje smalsiai ir įdomai skaitoma.

Iš visų laikraščio skilčių junti rūpestingą redaktorių ir bendradarbių ranką.

"Darbininkų Balsas" yra labai nemėgiamas maskvinių komunistų Lietuvoje. Ana, Komunistų Partijos Centro Komiteto Istorijos Instituto direktorius, Komunistų Partijos Vilniaus universitete istorijos dėstytojas R. Šarmaitis JAV lietuviškai kalbančių komunistų laikrašty "Laisvėj" spalio 30 d. net per dvi skilti visokių niekų prikalbėjo apie "Darbinnikų Balsą".

Jei "Darbininko Balsas" ir R. Šarmaičiui taip parūpo, tai, matyt, jis čiupinėja jautrias komunistų partijos vietas. Jau vien dėl šito "Darbininkų Balsas" yra skaitytinas laikraštis. Jo adresas toks:

**"Darbininkų Balsas"**
**I. 2 Ladbroke Gardens**
**London. W. 11. Gt. Britain.**


# 'KELEIVIO' KALENDORIUS
## 1960-tiems metams

Kalendorius jau ruošiamas spaudai. Jį jau galima užsisakyti. Nors viskas pabrango, ypač popierius ir paštas, Keleivio Kalendoriaus kaina šiemet dar nepasikeitė. Kviečiame jį užsisakyti nieko nelaukiant. Kaina 50 centų.

Kaip kasmet, Keleivio Kalendoriuje 1960 metams bus įdomių pasiskaitymų, eilių, straipsnių iš mūsų istorijos, nuotykių, juokų, informacijų, patarimų ir daug kitko.

Pinigus ir užsakymus už Keleivio Kalendorių prašome jau dabar siųsti šiuo adresu:

**KELEIVIS**
**636 E. Broadway**
**So. Boston 27, Mass.**

# Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

— Nu, Maiki, šiandien tu turi man paaiškinti, kas yra tie narveliai, apie kuriuos pereitą sykį šnekėjai. Gal bus gražių baikų.

— Narvelis, tėve, yra mažutis medžiagos kūnelis. Iš tokių kūnelių susideda mūsų kūnas ir visi kiti gyvi organizmai. Bet reikia pasakyti, kad vėlesniais laikais narvelį lietuvių kalboj pradėta vadinti ląstele, todėl ir mes čia laikysimės šito pavadinimo.

— Tai turbūt jau dipukų išradimas, ar ne?

— Nesvarbu, tėve, keno tai išradimas.

— Olrait, sporo dėl to nekelsime. Ale aš noriu žinoti, kokiems galams ta ląstelė mums reikalinga. Sakai, iš tokio štofo susideda mūsų kūnas ir visi gyvi organizmai. Na, o kas yra tie organizmai?

— Kiekvienas g y v a s daiktas, tėve, yra organizmas; tai reiškia, kad gyvas daiktas susideda iš įvairių organų arba dalių. Štai, ant šakos tupi žvirblis; tai yra gyvas organizmas. Žiūrėdamas į tą žvirblį, patvory laižosi katinas; jis taip pat gyvas organizmas. Kiekvienas gyvūnas, kiekvienas paukštis, kiekvienas vabalas yra atskiras organizmas, tėve. Ir kiekvienas jų susideda iš ląstelių.

— Veidiminut, Maik. Tu pats nežinai, ką tu šneki. Sykį sakai, kad mūsų kūnas susideda iš ląstelių, kitą sykį iš kažkokių organų, o paskui vėl iš ląstelių. Bet šventas raštas davadlyvai pasako, kad Dievas nukrėtė žmogų iš molio. Nereikėjo nei ląstelių, nei kažkokių organų.

— Aš, tėve, kalbu kaip mokslas dalykus aiškina; o mokslas remiasi faktais, kuriuos visada galima patikrinti ir įsitikinti, kad iš tikrųjų taip yra.

— Nu, tai kaip gi iš tikrųjų yra? Ar žmogus susideda iš ląstelių, ar iš organų? Ir kas yra tie organai?

— Tėvas turi akis, širdį, plaučius ir kitokias kūno dalis. Tos dalys ir vadinasi organais. Ir kiekvienas organas susideda iš ląstelių; taigi ir visas žmogus, visas jo organizmas yra ląstelių sąjunga. Ar dabar aišku?

— Nausa, dar neaišku.

— Kas neaišku?

— Neaišku, Maiki, kokiems paraliams tų ląstelių mums reikia. Juk mes galim gyventi ir be jų.

— Ne, tėve, negalim.

— Kodėl? Jeigu Adomas su Jieva galėjo gyventi be ląstelių, tik iš molio sulipdyti, tai kodėl mes negalėtume, a?

— Na, tėvas paimk molio ir sulipdyk Adomą — pamatysi, ar jis galės pasakyti "tegul bus pagarbintas".

— Tu, Maiki, žinai, kad aš negaliu stebuklo padaryt, tai kam dar šneki.

— Ne tiktai tėvas negali to padaryt, bet ir niekas kitas pasauly gyvo žmogaus iš molio nepadarys. Dabartinis žmogus vystėsi evoliucijos keliu per milionus metų iki susiformavo jo organizmas; ir tą organizmą tyrinėdamas, mokslas susekė, kad jis susideda iš milionų labai mažyčių gyvų kūnelių, kuriuos lietuviškai mes vadinam ląstelėmis. Tėvas klausi, kam jos reikalingos? Jos reikalingos žmogaus organizmo gyvybei palaikyti. Pavyzdžiui, raudonos kraujo ląstelės išnešioja po visą kūną deguonį arba oksigėną, kurį mes alsuodami įtraukiam su oru į savo plaučius.

— O kam jo reikia, to oksigėno?

— Be oksigėno tėvas tuojau numirtum, nes numirtų visos ląstelės, kurios atlieka visokias pareigas tėvo organizme.

— Kokias pareigas?

— Skilvio ląstelės, tėve, padeda virškinti maistą. Nervų ląstelės perduoda smegenimis visus pojūčius: skausmą, šaltį, karštį, girdėjimą, regėjimą ir bendrai viską, kas darosi mūsų aplinkoj. Vienu žodžiu, žmogaus organizmas yra labai sudėtinga mašina, lyg tas automobilis, kur tam tikros dalys atlieka tam tikras pareigas: vienos jų tik sukasi ir varo vežimą pirmyn; kitos tvarko greitį ir kryptį; dar kitos apšviečia kelią, ir taip toliau.

— Bet armobilas, Maiki, gali suktis, bėgti ir traukti dėl to, kad gazolinas duoda jam sylos. O iš kur žmogus gauna savo sylą, ką?

— Žmogaus energija, tėve, gaunasi iš maisto, kurį jo skilvis suvirškina.

— Atsigerti reikia, tėve, nes vanduo žmogui reikalingas. Bet nereikia gerti svaiginančių gėrimų.

— Vot, ant to, Maiki, tai aš su tavim nesoglasnas. Aš žinau, kad šnapsas priduoda žmogui sylos, taip kaip gazolinas armobiliui.

— Jeigu tėvas iš tikrųjų žinotum, tai taip nekalbėtum, nes alkoholis, ar jis bus degtinė ar kitoks gėralas, pažeidžia žmogaus jeknas, sumažina smegenų veiklą, taipgi atbukina protą, o kai kada ir visai jį sumaišo. Apie energijos padidinimą nereikia nei kalbėti, nes ir tvirtas vyras daugiau jo išgėręs nuvirs nuo kojų.

— Maiki, aš nenoriu tau tikėti. Eisiu pas Zacirką pasiklausti. Jis iš šnapso biznį daro, tai geriau žino.

— Tik neatsimušk, tėve, į stulpą, pas Zacirką "sylos" pasiėmęs.

# O vis dėlto sukasi...

Turbūt nebetoli diena, kada žmogus apžvelgs žemę iš dirbtinio palydovo, o vėliau raketa su žmonėmis nusileis Mėnulyje, Marse, Veneroje ir kitose planetose.

Tačiau kokia didžiule kaina pasiekti šie laimėjimai, turbūt ne visiems žinoma. Žvilgterėkim keliolika šimtmečių atgal.

Pagal Ptolomėjaus (gyveno antrajame amžiuje) mokslą, pasaulis, papildytas vidurinių amžių įsivaizdavimu, buvo piešiamas šitaip: Visatos centre stovi nejudantis žemės rutulys, o aplink jį juda planetos ir saulė. Su tokia pasaulio tvarka sutiko ir bažnyčia.

Praėjus 14 šimtmečių nuo Ptolomėjaus sistemos sukūrimo, prieš ją pasisakė žymus lenkų mokslininkas Nikalojus Kopernikas. Savo veikale "Apie dangaus sferų judėjimą" jis teigė, kad Saulė yra pasaulio centre, o apie ją juda planetos. Žemė yra viena iš planetų.

Bažnyčios galvos tai laikė herezija ir Kopernikas jos rūstybės išvengė tik todėl, kad savo veikalą paskelbdamas gulėjo mirties patale.

Karštas Koperniko pasekėjas buvo Džordanas Bruno. Susipažinęs su Koperniko veikalu, jis tapo jo idėjų skleidėjas. Išbuvęs 12 metų vienuolyne, Bruno meta vienuolio rūbą ir, klajodamas iš vieno miesto į kitą, skaito paskaitas apie Saulės sistemą. Vystydamas Koperniko mokslą, jis teigė, kad ir Saulė nestovi vietoje, kad apie žvaigždes irgi gali skristi planetos, kuriose taip pat gali gyventi būtybės, parašios į žmones.

Bruno mintys griovė senus įsitikinimus, o tuo pačiu ir bažnyčios mokslą. 1592 m., grįžęs į Veneciją, jis patenka į inkvizicijos rankas. Aštuonerius metus Bruno kalėjo Venecijoje ir Romoje. Čia jis buvo žiauriai kankinamas, reikalaujant paneigti savo mokslą. Tačiau niekas negalėjo palaužti jo dvasios ir 1600 m. vasario 16 d. Džordanas Bruno buvo sudegintas.

Jo idėjų tęsėjas — Galilėjus. 1609 m. jis patobulino teleskopą, kuris buvo išrastas Olandijoje, ir pagamino prietaisą, kurio dėka daiktai atrodė tūkstantį kartų artesni, negu stebint plika akimi.

Pirmasis dangaus kūnas, į kurį Galilėjus nukreipė savo teleskopą, buvo Mėnulis. Jis iš karto pamatė jame aukštus kalnus, kraterius ir tamsias prarajas, kurios buvo laikomos jūromis. 1610 m. Galilėjus aptinka Jupiterio palydovus, Saturno planetos žiedus. Jis atranda Veneros fazes, Saulės dėmes.

Bažnyčios požiūriu Galilėjus buvo dar pavojingesnis, negu Kopernikas, nes įrodė Koperniko sukurtos sistemos teisingumą. Kopernikas nekovojo už savo mokslą, jis svyravo dešimtis metų, kol išleido savo knygą. Be to, ji buvo parašyta lotynų kalba, kuri daugeliui buvo neįkandama. O Galilėjus rašė gyva italų tarme, plačiųjų liaudies masių kalba.

1615 metais popiežiaus Povilo įsakymu Galilėjus buvo iššauktas į Romą tardymui. Čia jam uždraudė skelbti Koperniko mokslą. Visi Koperniko, o taip pat jo pasekėjų — Bruno, Galilėjaus, Keplerio — veikalai buvo įtraukti į draudžiamųjų knygų sąrašą.

Bet, nepaisydamas draudimo, Galilėjus po kelerių metų parašė savo gėriausią kūrinį "Dialogas apie dvi svarbias pasaulio sistemas". Jis vyksta tarp dviejų asmenų: Solvačio — Koperniko šalininko ir Simpličio, senojo Ptolomėjaus mokslo pasekėjo. Tai Galilėjų vėl privertė 1633 m. atvykti į Romą, į inkvizicijos teismą. Po kankinimų kalėjime 70 metų amžiaus Galilėjus buvo priverstas atsisakyti savo mokslo. Pasakojama, kad didysis mokslininkas, ištaręs atsižadėjimo žodžius, atsikėlė nuo žemės ir sušuko:

— O vis dėlto sukasi!

Nepadėjo bažnyčiai nei Koperniko, Bruno, Galilėjaus raštų deginimas, nei jų uždraudimas. Ant laužo žuvo Bruno, ištrėmime mirė Galilėjus, bet į jų vietą stojo Kepleris ir daugelis kitų. Nors nemažai naujos pasaulėžiūros skelbėjų pateko į inkvizicijos rankas, bet kūrėsi astronomijos mokslas, steigėsi observatorijos dangaus kūnams stebėti.

Juo toliau, tuo astronominių stebėjimų duomenys vis gausėjo, vis daugiau žmonių pradėjo tikėti mokslu, ir bažnyčia jau nebegalėjo toliau priešintis naujam pasaulėvaizdžiui, ir popiežius buvo priverstas astrominius atradimus pripažinti tikrais.

"J. C."

## BUVUSIO MINISTERIO LIKIMAS

Londone (Anglijoje) neseniai mirė vieno viešbučio virtuvės tarnautojas, indų plovėjas Julian Ulrych, 71 metų amž. Nei viešbučio vadovybei, nei jo bendradarbiams nebuvo žinoma, kad šitas tarnautojas prieš karą buvo Lenkijos geležinkelių ir energetikos ministeris. Ulrych viešbuty uždirbdavo per savaitę apie 7 svarus (apie 20 dolerių).

**Paragink savo bičiulį Keleivį išsirašyti — ilgais žiemos vakarais turės gerą draugą.**

BĖDOJE IKI PAT KAKLO

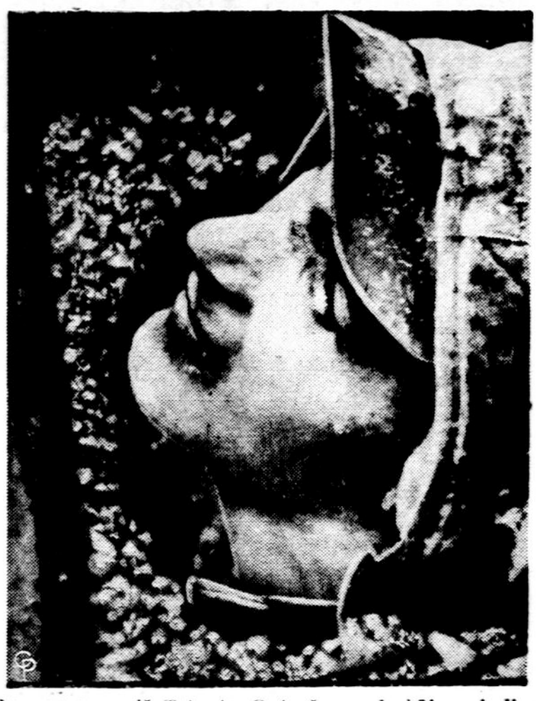

Harold Ames iš Totonto, Ont., žvyro duobėje pajudino paviršiuje sukietėjusį žvyrą ir žvyras jį bematant palaidojo iki kaklo. Laisrininkai tris valandas dirbo, kol jį ir dar kitą žmogų išvadavo iš tos bėdos.

# KONSULATAS JIEŠKO

Pukas, Antanas ir Liudvikas. Ruškiūtė, Konstancija ir Marytė, viena jų Venėkauskienė.

Stundžia, Vincas, Jurgio s., iš Pavarlio km., Tauragnų vl., Utenos ap.

Vaitkevičius, Jonas, žmona Vincenta, vaikai Juozas, Vytautas, Anastazija, Natalija, ir Stasė, iš Žadgailių km., Tauragės ap.

Žeivys, Badislovas, Jonas, Kazys, ir Mykolas, iš Janapolio par.

Zygmantas, Jurgis, Jono ir Marijonos Brokaitės sūnus, iš Oškabalių km., Bartininkų vl., Vilkaviškio ap.

Arlauskaitė, Vanda, buvusi Anglijoje.

Barkauskas, Juozas, iš Zarasų.

Bartusevičiutė, Elena, Julija ir Ona, gyvenusios Kaune, Trakų gatvėje, kilusios iš Raseinių.

Didžiulis, Kazimieras, Adomo sūnus, iš Pernatonių km., Raudondvario vl.

Dilioras, Vincas, ir jo žmona Stanislava, gyveno Scranton, Pa.

Dravdzik, Liudvikas, ir Dravdzikaitė, Felicija.

Francas, Jonas, Jono ir Ievos sūnus, g. Kaune 1907 m.

Garmus, Romualdas, Kazimiero sūnus, gim. Pravieniškėse.

Gelbutas, Pranas, Jono sūnus, g. 1919 m.

Jonikas, Petras, Baltramiejaus sūnus, iš Keistrų km., Šilalės vl.

Jovaraušytė - Kupšienė, Ona, Dominiko duktė, iš Šimkaičių vl.

Judickaitė - Baliukynaitė, Marijona, vyras Judickas, Kazimieras.

Kemežys, Vincas, Kazio sūnus, g. 1899 m. Alvite, Vilkaviškio aps.

"Kleputis" (pavardė nežinoma) prašome atsielipti — jam ra laiškas iš motinos.

Klimavičius, Henrikas, Juozas, ir Vitoldas, ir jų sesuo Kubo s'a, Bronislava.

Krapaitytė, Emilija, Jono dukė, iš Mėžiūnų km., Krinčino k., Tirkų ap.

Latvitnė, Marijona.

Leita, Jonas.

Lingys, Antanas, Jonas, ir Juozas, Jono sūnūs, iš Skaudvilės val.

Mažeika, Vincas, iki karo gyvenęs Kaune.

Mundeika, Antanas ir žmona Alena.

Paskauskas, Antanas, Antano sūnus, g. 1905 m., gyvenęs Kaišiadoryje.

Paulauskas, Juozas, iš Gurių km., Tauragės vl.

Ramila, Pranas, gyvenęs Bostone.

Šalčiutė - Kapickienė, Antosė, Antano duktė, iš Čekiškės vl., Kauno ap.

Sankalaitė - Srikaitis, Ona, Jaidoriaus duktė, g. Batakiuose, gyveno Chicago, Ill., So. State St.

Šeibokas, Jonas, Antano sūnus, gim. 1924 m., išvežtas iš Kauno 1944 m.

Šliažas, Vladas, Vlado sūnus.

Stankevičienė, Karolina - Elena buvo ištekėjusi už Vaclovo Stankevičiaus, išvyko Amerikon iš Rygos su sūnum ir dukterimi.

Urbonas, Jokūbas, Petras, ir Vincas, Kazio sūnus, iš Girinskų km., Tauragės ap.

Českevičius, Albinas, Bronius, Edvardas ir Juozas, gimę Shenandoah, Pa. Tėvų vardai Juozas ir Anelė.

Jucys, Juozas ir sesuo Antose, Juozo vaikai, iš Milašaičių km., Plungės vl.

Lukošius, Antanas, Jono sūnus, gim. apie 1905 m.

Marcinkevičius, Pranas, iš Liudvinavo, Marijampolės ap., gyveno Cievelande.

Martinkus, Domas, gimęs 1915 m., buvęs Vokietijoje.

Matutis, Kazys, Antano sūnus, gyveno Chicago, Ill., 3504 S. Union Ave.

Pocius, Stanislovas, Leono sūnus, iš Ketūnų km., Sedos vl., Mažeikių ap.

Ringys, Antanas, Kazimiero sūnus.

Simkevičius, Vladislovas, Jono sūnus, gim. Zapiškyje, išvežtas darbams į Vokietiją.

Striupas, Charlie, gyvenęs Baltimorėje.

Valatka, Rapolas ir Vacys.

Žiogas, Konstantinas, Benedikto sūnus.

Žmuidinas, Antanas, seniau atvykęs Amerikon.

Ambroza, Vincas, Juozo sūnus, gim. 1903 m. Marijampolės ap., gyvenęs Vaitimėrių km., Širalės vl., Tauragės ap., buvo išvežtas Vokietijon.

Astrauskienė - Jusaitukė, Agota, ir jos sesuo Uklinienė, Magdė, duktė Jono ir Marijonos, iš Barazdų km., Šakių ap.

Krajauskas, Vincentas, Stanislovo sūnus.

Kunickas, Jonas, Jurgio sūnus, su šeima.

Kunigėlis, Kazys, Jono sūnus.

Navasaitis, Adelė, Jonas ir Ona.

Paškevičius, Florijonas, Benedikto sūnus.

Požėra, Kazys, Antano sūnus, gim. 1910 m. Jonučių km. Jonučių km., Garliavos vl.

Šileris, Petras, Leono sūnus, iš Lavičiškės km., Kaltinėnų vl., ir Šileraitė, Pranciška, Petro duktė.

Škirkuras, Stasys.

Striauka, Juozas, Teodoro sūnus, žmona Jankaitė-Striaukienė, Adolfina, sūnus Povilas.

Uklinienė - Jusaitukė, Magdė, ir jos sesuo Astašauskienė, Agota, duktė Jono ir Marijonos, iš Barzdų km., Šakių ap.

Zigmantas, Juozas ir Vincas, Aleksandro sūnus, iš Vilkabalių km., Kalvarijos vl.

Ieškomieji arba juos žinantieji maloniai prašomi atsiliepti šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

## SOVIETIJOS GYVENIMO MALONUMAI

### Neįveikiamas mažmožis

Komunistai visur skelbia, kad nėra tokio dalvko, kurio jie negalėtų įveikti, o iš tikrųjų dažnai ten ir mažmožių nepajėgia nugalėti.

Štai Sovietų Sąjungos unijų centro valdybos leidžiamama laikrašty '-Trud" Nr. 250 latvis, Liepojos kamščių-linoleumo fabriko šaltkalvis Pelnens skundžiasi:

"Mūsų technika taip toli pažengė, kad ji stačiai stebuklus daro, o bet nėra tokio specialisto, kuris sutvarkytų maudyklos purkšlę (shower) kamščių skyriuje. Tikrai "sudėtinga mechanika" ta mūsų purkšlė: iš jos teka arba karštas vanduo arba šaltas kaip ledas. O kad tekėtų šiltas, toks, koks reikia vanduo — to niekad nebūna.

"Rodos nebūtų reikalo rašyti į centinį laikraštį apie tokį menką reikalą, bet kas daryti, kad šita istorija jau tęsiasi kelerius metus, o fabriko komitetas ir administracija nieko nedaro.

"Rašėme vietos laikraščiui ir respublikos komitetui. Atvažiavo inžinierius, pažiūrėjo purkšlę ir išvažiavo, o darbininkai ir iki šiol neturi kame nusiprausti".

### '-Ateikite po 3 dienų"

"Visi žinome, kad šaldytuvas kiekvienoj šeimoj būtinas daiktas. Todėl nesunku suprasti, kaip apsidžiaugė mano namiškiai, kai aš nupirkau šaldytuvą "Saratov". Deja, mūsų džiaugsmas neilgai tęsėsi.

"Vasarą, kada šaldytuvas ypač reikalingas, jis staiga nustojo veikęs. Čia ir prasidėjo mano kančios. Pirma teko iššaukti meistrą iš miesto. Kol jo sulaukėme, praėjo mėnuo. Vėliau aš savo "Saratov" nuvežiau į remonto dirbtuvę mieste. Nepigiai kelionė kaštavo. Tada prasidėjo važinėjimasi šaldytuvo atsiimti, bet kiekvieną rytą aš gaudavau vis tą patį atsakymą:

— Dar nesutvarkytas, ateikite po 3 dienų.

"Aš pavargau belaukdamas ir išvažiavau atostogų. Po atostogų galų gale gavau šaldytuvą.

— Džiaukitės, — sakau savo namiškiams, — šaldytuvas sutvarkytas.

"Įjungėme elektrą, bet ... Vėl sena istorija. Šaldytuvas neveikė. Ir vėl kančia.

— Kada gi remonto dirbtuvės pateisins savo pavadinimą? — minėtame "Trud" numery klausia kantrybės netekęs Kojtoš sodžiaus, Samarkando srities (Uzbekijoje) gyventojas Bulanov.

## VERTA SKAITYTI

"Juk mes pralenkėm žydus! Žydai savo rabinams, per sinagogų komitetus, išmokėjo devvnioms rabinams (kalbama apie Wyoming klonį, P e n n s v l v a n i j o j, **Red.**) trisdešimt septynis tūkstančius septynis šimtus (37,700) dolerių metinio atlyginimo. Mes be jokių komitetų, degdami pasiaukojimu, 29 kunigams išmokėjome pusę milijono ir keturis tūkstančius (504,000) dolerių. Koks skurdus žydų prisirišimas prie žemiškųjų!

"Statistika tai dar labiau patvirtina. Per metus Wyoming klonio žydai suvertė žydų reikalams — žydų kultūrai, visuomenei ir visokiems žemiškiems reikalams du milijonus keturis šimtus aštuoniasdešimt tūkstančių (2,480,000) dolerių. Gi mūsų 12 parapijų 16 Vasario proga paaukojo 482 dolerių".

**Kame apie tai ir apie daug kitų įdomių dalykų rašoma? Gi "Darbo" žurnalo paskutiniajame numery, kurio kaina $1.00, o metinė prenumerata $3.00.**

**Galima gauti Keleivio administracijoje.**

# MOTERŲ SKYRIUS

V. Mykolaitis-Putinas

## Ponas pasikvietė kareivius

(Tęsinys)

Po jo plakė tris vyrus. Jie gavo taip pat po šimtą rykščių. Vienas iš jų staugė ir baubė taip, kad girdintiems šiurpuliai ėjo per kūną. Po jų nusitvėrė senę Grigaliūnienę. Ir ji klykė širdį veriančiu balsu, nors jai pulkininkas skyrė tik penkiasdešimt rykščių. Po tiek gavo dar dvi merginos, kurių viena gailiai, tyliai raudojo, o kita, be jokio balso iškentėjusi dragūnų smūgius, atsikėlė, sausomis degančiomis akimis pažvelgė į Skvorcovą ir atsitraukdama pro dantis purkštė: gyvatės! Visi stebėjosi tokia Balsių Genės ištverme ir drąsa.

Visų — ir gatvėj stovinčių kaimiečių ir kareivių, ir vyresniųjų — dėmesys taip buvo sutelktas į egzekuciją, kad niekas nepastebėjo, kas atsitiko čia pat, už keliolikos žingsnių nuo tos vietos. Už Stasio jovaro ir tvoros, kiemo kampe, keli kareiviai saugojo atrinktuosius varyti į dvarą pono teismui.

Vienas kareivis, užpakalinis, stovėjo netoli nuo Pranaičio, sekė egzekusiją su giliu vidinio protesto ir pasibiaurėjimo jausmu. Buvo tai dar jaunas vyras, prieš keletą metų paimtas į rėkrutus iš Tambavo gubernijos valstiečių baudžiauninkų ir štai dabar atsidūrė tolimame svetimame krašte, kur, nepaisant visų skirtumų, taip pat kenčia prasti žmonės, išnaudojami tokių pat ponų dvarininkų, spaudžiami tokių pat gubernatorių, ispravnikų, pristavų, žandarų. Prieš kelias dienas jį pasiekė gandai, kad ir jo gimtajame krašte prasidėjo neramumai ir valstiečių sukilimai prieš ponus, kaip ir čia. Kad ir ten valdžia siunčia kariuomenę ponams į pagalbą, kad ir ten šaudo, kapoja kardais ir šaižo rykštėmis gal dar žiauriau negu čia. Gal ir jo brolius seseris Tambovo gubernijoj plaka kareiviai, kitų plakamųjų sūnūs ir broliai. Žaibo greitumu tos mintys perskrido kareiviui sargybiniui per galvą. Kas daryti? Jei jis galėtų, paleistų šituos visus suimtuosius. Visų jis negali. Tai gal nors vieną? Gera būtų leidus pabėgti tai raudonskruostei merginai. Bet ji per toli stovi. Ir ar sugebės? O šitam juodaplaukiui vyrui? Jis čia pat, priešais jį. Jį užplaks arba atiduos į rekrutus. Jis buvo atkreipęs savo ginklą į pulkininką ir suimamas priešinosi.

Tuo tarpu po Grigaliūnienės ruošėsi plakti anas dvi merginas. Gražios merginos ir iš veido, ir iš stuomens. Sukilus vyriškam smalsumui, sargybiniai pasidavė kiek į priekį, kad geriau matytų plakamąsias. Tada tambovietis greitai atnarino virvagalį nuo Pranaičio rankų, pasislinko priešais jį, stumtelėjo alkūne ir prašvokštė:

— Begi, tebia zasekut . . . Pod zaborom . . .

Pranaitis tuoj viską suprato. Jis sukniubo ant žemės ir pamatė, kad apačia tvoros galima prasiskverbti į Grigaliūno kiemą. Ilgai negalvojęs, jis laimingai atsidūrė anoj pusėj ir prisiplojęs patvoriu nurėplino tolyn už kūtės, už klojimo . . .

Niekas nepastebėjo bėglio.

Kai buvo baigta egzekucija, Pšemickis pono Skrodskio vardu užprašė vyresnybę pietų į dvarą. Ten pat vaitas padės išskirstyti, kur ir kiek kareivių apgyvendinti pas valstiečius. O tuo tarpu tegu kareiviukai patys pasišvaisto po kaimus ir pasiieško skanesnio kąsnelio.

Atskirtuosius ypatingam pono teismui įsakė varyti į dvarą. Prievaizdas, pulkininkas ir vachmistras juos dar kartą apžiūri. O kur dingo juodaplaukis vyras, kuris savo baisų įnagį buvo atkreipęs į patį pulkininką, o suimamas priešinosi? Be to, Pšemickis žino, kad tai Pranaitis su Balsiu atkakliausiai kurstė kaimiečius neiti lažo.

Tuojau buvo duotas aliarmas, visi kareiviai leidosi ieškoti ir gaudyti bėglio. Bet nieko nepadėjo vyresnybės įniršimas ir keiksmai. Niekas bėglio nematė, niekas nieko nežinojo. Tarsi jį žemė būtų prarijusi. Kalta sargyba. Ji bus nubausta karceriu, o gal ir lazdomis.

Išvykus vyresnybei ir išvarius suimtuosius į dvarą, namiškių padedami išvaikščiojo ir nuplaktieji. Daubaras buvo taip silpnas, kad jį beveik nešte parnešė namo ir paguldė į lovą.

(Bus daugiau)

### KAIP DEIMANTŲ PASIDIRBTI

General Electric bendrovės laboratorija Schenectady paskelbė, kaip ji padirba deimantą. Tam reikia milžiniško slėgimo ir karščio.

Slėgimas turi būti nuo 800,000 iki 1,800,000 svarų vieno colio plotui, o karščio nuo 2,200 iki 4,400 laipsnių Fahrenheito.

Spalva ir kristalų formos priklauso nuo karščio, didžiausio karščio reikalauja balta spalva ir sudėtingos formos kristalai.

Šiuo metu tikrųjų deimantų daugiausia duoda Belgų Kongo (Afrikoje) — 63% visos pasaulinės deimantų gamybos.

Laikas ne upelis, neužtvenksi žabeliais.

MARLENE PARYŽIUJE

Aktorė Marlene Dietrich atvyko iš Amerikos į Paryžių. Ją pasitiko dainininkas Jean Sablon ir ta proga pasinaudojęs aktorę pabučiavo, bet Marlene didelio karščio nerodo . . .

### AKYS

Tokios mėlynos akys,
Lyg pražydę linai.
Jos ne žydi, o dega
Mėlynai,
Mėlynai.

Taip tegali žiūrėti
Tik dangaus giluma.
Jas tegali turėti
Vien tik ji,
Mylima.

Akyse laimė šviečia
Žalios drobės laukų . . .
Jei aš jų neregėčiau,
Būt gyventi sunku . . .

Tokios mėlynos akys,
Lyg pražydę linai.
Jos ne žydi, o dega
Mėlynai,
Mėlynai.

J. Lapašinskas

## SLA ir moterys

NORA GUGIENĖ

SLA Centro iždininkė

EUFROZINA MIKUŽIŪTĖ

SLA Centro iždo globėja

Nuo pat SLA įsikūrimo jame gana svarbų vaidmenį vaidina moterys. Atskirose kuopose ir rajonuose jos daug savo veikla ir sumanumu pasireiškia. Gal nevisiems žinoma, kad vien tik moteries pastangom SLA buvo legalizuotas Massachusetts valstybėj. Tas nuopelnas priklauso Petronei Jurgeliūtei, kuomet ji buvo SLA centro sekretore. Tai tik vienas pavyzdys, ką moterys gali padaryti, bet jų yra ir daugiau, ypač kuopų veikloj.

Kiek man yra žinoma, moterys sudaro daugiau kaip pusę SLA narių, todėl svarbu, kad jos turėtų savo atstovybę ir SLA Pildomojoj Taryboj. **Dabar Taryboj yra dvi moterys,** ir SLA nariai gali tuo tik džiaugtis, nes **Nora Gugienė,** dabartinė SLA iždininkė, ir **Eufrozina Mikužiūtė,** dabartinė iždo globėja, savo pareigas atlieka labai pavyzdingai ir sąžiningai. Moterims yra garbė turėti jas SLA Pildomojoj Taryboj.

Dabar, gruodžio mėnesio pirmą dieną, prasidės SLA viršininkų nominacijos į Pildomąją Tarybą. Tos dvi veiklios moterys vėl kandidatuoja toms pačioms pareigoms. Jos turi daugelio metų patyrimą tose pareigose. O tas patyrimas yra labai reikalingas, nes tai yra garantija, kad klaidų ir nuostolių organizacijai nebus padaryta.

Taigi nominuodami SLA Pildomąją Tarybą gruodžio mėnesy, būtinai atiduokim savo balsą už Norą Gugienę SLA iždininko ir Eufroziną Mikužiūtę iždo globėjos pareigoms. Jos yra užsitarnavusios mūsų pasitikėjimo ir mūsų balsų.

M. Michelsoneinė

### KAIP IŠVENGTI SKOLOS

Štai keli patarimai, kurie gali padėti tos kad ir nedidelės, bet vis viena nemalonios ligos — slogos išvengti.

1. Veng perdaug nuvargti. Sloga greičiau įveikia tuos, kurie yra nusilpę.

2. Pakankamai miegok. Labai dažnai sloga susergama, kai prieš tai kurį laiką nepakankamai miegota.

3. Moterys ypač jautrios slogai prieš mėnesines.

4. Žiūrėk, kad namuose ar įstaigoje nebūtų perdaug šilta. Geriausia temperatūra 68 laipsniai, bet dar leistina iki 72 laipsnių. O tuo tarpu daugelis ištisas dienas būna 80 laipsnių temperatūroje.

5. Protingai apsivilk būdama viduje ir lauke. Nenešiok perdaug šiltų drabužių viduje ir pasirūpink atitinkamai apsisaugoti nuo šalčio išėjusi į lauką.

6. Kai kurie žinovai sako, kad šaltas dušas (shower) padeda apsisaugoti nuo slogos. Jei jūsų kūnui tas malonu, darykite.

7. Nereikia persivalgyti, bet žiūrėti, kad maiste netrūktų reikalingų medžiagų. Naudinga gerti žuvies taukų ar imti A ir D vitaminų.

### VYRAS — ŠEIMOS GALVA

Taip sako Austrijos įstatymas. Vyras gali be žmonos sutikimo net vaiką atiduoti kitam įsūnyti. Žmona gali būti išrinkta į parlamentą, bet vyras, jei nesutinka, gali versti ją tos vietos atsisakyti ir, jei ji nepaklauso, yra pakankama priežastis skirtis, nes ten tabeveikia 1811 mt. įstatymas, pagal kurį vyras turi teisę parinkti žmonai užsiėmimą.

Moterų organizacijos rūpinasi pakeisti juos liečiančius pasenusius įstatymus ir tas, rodos, netrukus bus padaryta.

AŠAROS PO LAIKO

Aleksandras Robillard viršuj, 19 metų, prisipažino nušovęs policininką ir teisme verkia. Jo draugas Wm. C. Bosson irgi verkia teisme po to, kai jis liudijo, kaip Robillard jam prisipažino nušovęs policininką, kada policininkas bandė jį areštuoti vogtame automobilyje. Robillard teisiamas Redwood City, Calif., jam gresia mirties bausmė.

## JUOKAI

—:—

**Geras vyras**

— Ar tavo žmona vis tokia žavi, kaip prieš 20 metų?

— Žinoma, tik dabar jai tam reikia ilgiau sugaišti.

—o—

**Nori Ameriką pamatyti**

Roy Keeler, 60 metų amžiaus, 31 metus skraidęs "Pan American Airways" lėktuvais, padaręs ore 27,000 kelionių ir nuskridęs 6 mil. mylių, išėjo į pinsiją.

Ta proga jo pakiausė, ką jis mano ateity daryti. Jis atsakė:

— Keliauti.

— Kur?

— Po Ameriką.

— Kodėl?

— Iki šiol aš težinau tik Amerikos orlaivių bendroves, o dabar aš noriu pažinti Ameriką.

—o—

**Muitinėj**

Vienas keleivis atvyko lėktuvu į Izraelio sostinę Tel Aviv aerodromą. Muitininkas jo klausia:

— Ar turi dolerių?

— Ne.

— Ar turi šveicarišką laikrodį?

— Ne.

— Ar turi nailoninių kojinių?

— Ne.

— O gal nori kurių nors iš tų dalykų gauti? — pagaliau paklausė muitininkas.

—o—

**Du mešekeriotojai**

Du vokiečiai meškeriojo upėj, kurios viena pusė priklauso komunistų valdomai Vokietijos daliai, o antroji amerikiečių.

Amerikiečių pusėj meškeriojęs pagavo daug žuvų, o antroj pusėj nė vienos žuvytės. Pastarasis galų gale sukeikė:

— Po velnių! Tu turi tiek daug pagavęs, o man net meškerės nepajudina. Kas čia kaltas?

— Nes žuvys tavo pusėj bijo išsižioti, — atsakė jam amerikiečių pusėj meškeriotojas.

**Jei tavo draugas ar kaimynas neskaito "Keleivio", paragink išsirašyti. Kaina metams tik $4.**


## ĮDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS
### Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

LIETUVA BUDO. Stepono Kairio labai vaizdžiai ir įdomiai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiekviena proga, gražiais kietais viršeliais, iliustruota, 416 puslapių, didelio formato. Kaina .... $5.50

DIENOJANT, "knygnešių karaliaus" sūnaus Kipro Bielinio įdomūs atsiminimai, 464 psl., kaina....$6.00

1905 METAI. Kipro Bielinio atsiminimų antroji dalis, 592 puslapiai. Kaina ..... $6.00

ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ. K. Žuko įdomūs atsiminimai, 477 psl., kaina ..... $5.00.

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS paruošė Anicetas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir anglų kalbomis apie lietuvius visame pasaulyj, 464 psl. Kaina ..... $6.50

MAŽOJI LIETUVA, parašė M. Gimbutienė, J. Gimbutas, J. Lingis, J. Balys ir J. Žilevičius, 326 psl., kaina ..... $5.00.

LENGVAS BŪDAS IŠMOKTI ANGLIŠKAI. Geriausias vadovėlis pradedantiems angliškai mokytis, duoda ištarimą, angliškus pasikalbėjimus. Kaina ..... 75 Cnt.

MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TAUGHT. M. Inkienė, geras vadovėlis lietuvių kalbos mokytis angliškai kalbančiam, 144 psl., kaina ..... $1.25

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šių dienų klausimams suprasti. Kaina ..... 50c.

DIEVŲ MIŠKAS. Baisio Sruogos neužmirštamas aprašymas, ką jis ir jo nelaimės draugai iškentėjo nacių koncentracijos stovykloje. 483 puslapiai. Kaina ..... $5.00.

IŠKAIS ATEINA RUDUO. Mariaus Katiliškio romanas. 514 psl., kieti viršeliai Kaina ..... $5.00.

NEMUNO SŪNŪS. Andriaus Valucko romanas iš 1935 metų Suvalkijos ūkininku sukilimo prieš Smetonos diktatūrą. Pirma dalis 380 psl. Kaina ..... $3.00.

NEMUNO SŪNŪS. Andriaus Valucko romano antroji dalis, 426 puslapiai. Kaina ..... $4.00

ALTORIŲ ŠEŠĖLY. V. Putino-Mykolaičio romanas trijose dalyse. Autorius, pats buvęs kunigas, aprašo, kaip kunigas Vasaris išsižadėjo kunigystės dėl moterystės. Visos trys dalys įrištos į vieną knygą, kieti viršai, 631 puslapis. Kaina ..... $6.00.

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS, jo meninių formų plėtojimosi pagrindai. Paulius Galaunė, didelė knyga su daugybe paveikslų, gerame popieriuje. Kaina ..... $8.50

VALGIŲ GAMINIMAS, parašė keturios namų ūkio agronomės: E. Draugutienė, O. Radaitienė, E. Starkienė ir A. Šližienė. Didelio formato, su daug paveikslų. Kieti apdarai. Kaina ..... $7.50

SIAURUOJU TAKELIU, K. B. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietuvos ir iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 178 psl., kaina ..... $2.00

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpa bolševizmo istorija ir valdymo praktika. Labai daug informacijų, 96 psl. Kaina ..... 50 Cnt.

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas Karys, labai daug paveikslų, 255 psl. gera popiera. Kaina ..... $5.00

SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI nuo seniausių laikų iki Lietuvos nepriklausomybės galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė paveikslų, 396 psl., geras popierius, kaina ..... $10.00

MILŽINO PAUNKSMĖ, Balio Sruogos trilogiška istorijos kronika, 73 psl., didelio formato, gera popiera, kaina ..... $2.50

ANGLŲ-LIETUVIŲ KALBŲ ŽODYNAS, virš 20,000 žodžių, 368 puslapiai, kaina ..... $4.00

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS, P. Abelkio istorinis romanas iš žemaičių krikšto laikų, kieti apdarai .... $3.50

ŽEMĖ DEGA, J. Savicko karo metų (1939-1945) užrašai. Pirmoji dalis 453 psl. Kaina .....$4.50

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parodo, kaip keitėsi visuomenės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina ..... 25 Ct.

IŠĖJUSIEMS NEGRĮŽTI, M. Katiliškio meistriškas aprašymas, kaip karui einant prie galo tūkstančiai lietuvių bėgo į Vakarus nuo rusų 'vaduotojų', 536 psl. Kaina $5.00

SUŽADĖTINĖ. J. Titinio 15 trumpų pasakojimų, 180 psl. Kaina .. $2.00

BARABAS, Paer Lagerkvisto istorinė apysaka, laimėjusi Nobelio premija. Kaina ..... $2.25

SENAS KAREIVIS MATATUTIS, Jono Jankaus pasakojimas apie neįprastą žemaitį, kuris daug ką padarė, tik vieno daikto nepadarė, kurį tikrai turėjo padaryti. 237 puslapiai. Kaina ..... $3.00

ŽEMĖ DEGA, J Savicko užrašų antroji dalis, 414 psl. kaina ....$4.50

ŽEMAITĖS RAŠTAI. Garsiosios mūsų rašytojos pirmojo karo metu Amerikoje parašyti vaizdeliai su rašytojos paveikslu, 128 puslapiai, kaina ..... 50 Ct.

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 puslapių. Kaina ..... $1.00

CEZARIS, Mirko Jesulič romanas trijose dalyse, kiekviena dalis po $2, ara visos 3 dalys ..... $6.00

NAUJA VALGIŲ KNYGA, parašė M. Michelsonienė, 250 įvairių lietuviškų ir kitų tautų valgių receptų, 192 puslapiai, kaina ..... $1.25

POPIEŽIAI IR LIETUVA, kunigo M. Valadkos parašyta knyga, 259 puslapių. Kaina ..... $2.50

A KISS IN THE DARK, J. Jazmino anglų kalba sodrūs vaizdeliai. Kaina kietais viršeliais $2.00, o minkštais viršeliais ..... $1.00

ATLAIDŲ PAVĖSYJ, P. Abelkio romanas iš Žemaičių Kalvarijos praeities, 467 psl. Kaina ..... $4.00

VISUOTINAS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sako mokslas? Kaina ..... 25 Cnt.

SOCIALDEMOKRATIJA IR BOLŠEVIZMAS. Pagal Kautskį, naujausiemis žiniomis papildyta tuo klausimu knygutė. Kaina.. 25 Cnt.

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardūnas. Kaina ..... 25 Cnt.

TIPELIS, juokingas Pulgio Andriušio romanas, 240 psl. kieti viršeliai. Kaina ..... $3.00

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Bliumas. Trumpas socializmo aiškininmas. Kaina 25 c.

KODĖL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ? Atvira nuomonė, įdomūs argumentai. Kaina ..... 20 Cnt.

JUOZAS STALINAS, arba kaip Kaukazo išpopis buvo pasidaręs Rusijos diktatoriu. Kaina 25 Cnt.

DĖL LAISVOS LIETUVOS. Lietuvos socialdemokratų raštai dėl bolševiku okupacijos ir teroro Lietuvoje. Kaina ..... 25 Cnt.

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS? Parašė kunigas M. Valadka. Svarbu susipažinti. Kaina ..... $1.20

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINĖS GAIRĖS, 32 psl., kaina ..... 25 Cnt.

VLIKO GRUPIŲ KOMISIJOS PRANEŠIMAS, arba kodėl mūsuose nėra vienybės, 80 psl., kaina .. $1.00

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

**KELIEIVIS**

**636 East Broadway -:- So. Boston 27, Mass.**

# KORESPONDENCIJOS

### DETROIT, MICH.

**Mirė J. Pilka**

Lapkričio 24 d. Michigan universiteto ligoninėj mirė Justinas Pilka, senas socialdemokratų veikėjas. Gili užuojauta jo artimiesiems. Vėliau plačiau parašysime.

### LAWRENCE, MASS.

**SLA 2-ros apskr. suvažiavimas**

Lapkričio 22 d. Lietuvių Piliečių Klube buvo SLA 2-sios apskr. Tarybos suvažiavimas. Dalyvvao iš 7 kuopų 30 atstovų.

Suvažiavimas be ko kita pareiškė pageidavimą, kad į Susivienijimą būtų įtraukta naujų jėgų. Suvažiavimo nuomone, į Vykdomąją Tarybą kandidatais siūlytini šie žinomi visuomenininkai: Į vicepirm. Vaclovas Sidzikauskas, į sekretorius — kun. Petras Dagys, į iždo globėjus: Juozas Arlauskas ir adv. Jonas Stundza.

Po suvažiavimo 41 kuopa surengė atstovams ir svečiams vakarienę.

**SLA narys**

### WHEELLINGTON, OHIO

**Ir lietuviai dalvvavo bendroj parodoj**

Janina Narūnė-Pakštienė atstovavo lietuvius YWCA'os parodoje. Lapkričio 19 d. Wheelling'o mieste, gražioje YWCA salėje buvo suorganizuotas įvairių tautų pasirodymas. Dalyvavo italai, lenkai, vokiečiai, ukrainiečiai, škotai, vengrai, havajiečiai ir lietuviai.

Mūsų liaudies eksponatais buvo dekoruoti du stalai. Atsilankiusių vietos gyventojų akys smalsiai žiūrėjo į lino išdirbinius - rankšluoščius, užvalkus, mezginiuotas paklodes, staltieses. Jie buvo nustebinti, kad net indams šluostyti austinės pašluostės buvo namų darbo ir savo lauko lino . . .

Daugelis nebuvo matę gintaro, stebėjosi jo lengvumu, žėrėjimu, gelsvais atspalviais. Kitų tautų buvo mažesnės parodėlės. Kiti ir to neturėjo, tik dalyvavo programoje šokant, dainuojant, grojant. Programai pasibaigus, dalyviai buvo skaniai pavaišinti.

### VIENUOLIŠKAS ŠALIŠKUMAS

Marijonų leidžiamas "Draugas" lapkričio 25 d. numery aprašė prof. Jurgio Čiurlio palaikų palaidojimą Čikagoje, bet neparašė, kame tie palaikai palaidoti.

O kaip žinoma, jis mirė Niujorke, ten jo kūnas buvo sudegintas, o pelenų urna buvo atvežta į Čikagos Lietuvių Tautines kapines laikyti, kol ją bus galima parvežti į Lietuvą.

"Draugas" pabijojo paskelbti, kame tą urna padėta. Mane yra pasiekusi žinia, kad "Draugas" atsisakęs paskelbti ir pranešimą apie velionio J. Čiurlio palaikų Tautinėse kapinėse laidojimo dieną ir valandą. Jei ir tas būtų teisybė, tai marijonų laikraštis tikrai rodytų vienuolišką "nešališkumą".

**J. V-gas**

Kokia žmogystė, tokia ir draugystė.

### KĄ PASIRINKTI SLA VADOVAIS

Gerovės Komitetas siūlo SLA Pildomosios Tarybos kandidatais nominuoti visus dabartinius SLA viršininkus. Savo siūlymą komitetas šitaip paremia:

Gerbiamieji,

"Pasirinkome juos štai kodėl:

1. Jie turi didelį patyrimą Susivienijimo reikalų tvarkyme, kuris yra reikalingas dabartinėse aplinkybėse.

2. Jie yra gabūs, teisingi, darbštūs ir rūpestingi viršininkai, ir yra pasižymėję visuomenės veikėjai Amerikos lietuvių veikloj.

3. Jie savo gabumus įrodė sekmingai išvesdami organizaciją į dabartinį stiprumą ir didelį garbingumą lietuvių tautos reikaluose.

4. Jie aptarnauja brolišKai ir bešališkai visokių pažiūrų SLA narius.

Todėl komitetas ir siūlo sekančius asmenis:

P. P. DARGĮ, prezidentu;

J. MACEINĄ, viceprezidentu;

DR. M. J. VINIKĄ, sekretorium;

NORĄ GUGIENĘ, iždininke;

E. MIKUŽIŪTĘ, iždo globėja;

ADV. S. BRIEDĮ, iždo globėju;

DR. S. BIEŽĮ, daktaru kvotėju."

### UŽSAKĖ LAIKRAŠTĮ DOVANŲ

J. Mankevich iš Peabody, Mass., užsakė laikraštį metams Veronikai Mankevish, Hollywood, Calif.

•

A. Kudžius iš Detroit, Mich., atnaujino laikraštį dovanų savo broliui M. Kudžiui, Cleveland, Ohio, ir seseriai Mrs. M. Kisielienei, Montevideo, Uruguay.

•

Mrs. Dorothy Sikan iš Everett, Mass., užsakė laikraštį savo tėvui Adomui Čekanavičiui, New Britain, gimtadienio proga. Gruodžio mėn. A. Čekanavičiui sueina 79 metai.

•

Mrs. Mildred Whitney iš Maine Kalėdų proga atnaujino prenumeratą metams savo motinai Mrs. M. Laukaitis, Lawrence, Mass.

### ATSIŲSTA PAMINĖTI

**Kipras Bielinis PENKTIEJI METAI.** Leidinyje vaizduojami revoliuciniai įvykiai Lietuvoje, didieji 1905 /06 m. dvarų darbininkų streikai, rinkimai į Rusijos Valstybės Dūmas ir kt. Be to, prieduose skelbiama daug svarbių dokumentų (jų tarpe ir LSDP atsišaukimas, išleistas Muravjovui paminklo 1898 m. atidengimo proga).

Knygą išleido Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos (ALSS) Literatūros Fondas. Leidinys 592 psl., įrištas į kietus viršelius. Jo kaina $6.00. Leidinį galima užsisakyti paštu, prisiunčiant čekį ar money orderį $6.00 sumai, jei vietoje nėra knygynų ar knygų platintojų, šiuo adresu:

**K. Bielinis**
**70 Fifth Avenue, 9th floor**
**New York 11, N. Y.**

Ją galima gauti ir **Keleivio** administracijoje.

### PROTESTANTAI ISPANIJOJE

Iš 29 milionų gyventojų Ispanijoje protestantų tikybos tėra tik pora dešimčių tūkstančių, visi kiti katalikai. Katalikų tikyba yra valstybės tikyba.

Sunku čia protestantams ir plėstis, nes jie labai persekiojami. Naujos protestantų parapijos negali gauti leidimo savo bažnyčioms statyti. Jų bažnvčios neturi teisės turėti iš lauko pastebimų ženklų, kad čia yra protestantų bažnyčia, negalima spaudoj skelbti apie pamaldas.

Jungtuvės protestantų bažnyčioje nepripažįstamos. Protestantai neturi teisės turėti savų mokyklų. Jie negali užimti valdinių vietų, negali būti renkami į parlamentą, miestų ir provincijų tarybas, negali spausdinti ar importuoti Biblijos, uždrausta spausdinti tokį ar kitokį savo laikraštį.

Kur katalikai turi valdžią savo rankose, ten kitatikiai yra nepakenčiami.

### SKAITYTOJŲ BALSAI

Siunčiu $4 prenumeratai pratęsti. Aš "Keleivį" skaitau nuo 1910 m. ir esu didelis jo gerbėjas. Norėčiau daugiau "Keleivį" paremti, bet esu pensininkas, todėl mano pajamos yra labai ribotos.

Daug nuoširdžių linkėjimų
**George Kazlow**
Brooklyn, N. Y.

—:—

Buvau susirūpinusi perskaičiusi Keleivy žinią, kad susirgo Keleivio įstaigos vedėjas drg. Jonas Januškis, bet kitą numerį gavusi sužnojau, kad jis jau pasveiko. Linkiu jam ilgai būti sveikam!

Lapkričio 26 dieną minėjau savo amžiaus 82 m. sukaktį. Gal tai bus paskutinė, nes kiek mano gerų draugų nukeliavo į amžiną poilsį, o aš vis dar gyva. Ta proga visuomet užsakydavau Keleivį 2 asmenims, kurie negalėjo patys užsimokėti. Dabar nebegaliu to padaryti, nes gyvenu iš miesto pašalpos.

Esu labai dėkinga Kundrotienei, jo dukrai Irenai, V. Šarkūnienei, M. Stechis ir kitoms draugėms, kurios surengė man vaišes, davė dovanų ir laiškais mane sveikino.

**Anelė Liutkuvienė**
25 Cottage St.,
Bridgewater, Mass.

# VIETINĖS ŽINIOS

**SLA 43 kuopa minėjo 55 m. sukaktį**

Bostone didžiausia SLA kuopa Nr. 43 lapkričio 29 d. Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj minėjo savo veiklos 55 m. sukaktį. Kuopa turi 245 narius, iš jų apie 30 naujųjų ateivių, bet į minėjimą susirinko nuostabiai mažas skaičius.

Minėjimą pradėjo pirm. P. Jankus, pavedęs toliau vadovauti J. Lekiui.

Po vakarienės pirmasis kalbėjo K. Jurgeliūnas iš Brocktono, kuris buvo vienas pirmųjų kuopos organizatorių ir veikėjų. Iš jo ir J. Kasmausko kalbų paaiškėjo, kad kuopa pradžioje turėjo daug visokių kliūčių, daug nereikalingų vidaus kovų būta ir vėliau, bet visa tas įveikta ir šiandien kuopa tebėra viena stipriausių. Dar kalbėjo A. Čaplikas, J. Arlauskas, J. Vaičiaitis, Tuinila, dr. A. Kapočius ir S. Michelsonas. Kai kurių kalbose be reikalo pasireiškė rinkiminė nuotaika.

Kalbas baigė adv. Z. Šalnienė. Gaila, kad jai tebuvo duotas žodis pačiame gale, todėl dėl užsitęsusių kalbų ji turėjo savo žodį labai sutrumpinti. O būtų buvę naudinga ir malonu ilgiau pasiklausyti tokios gražios ir turiningos kalbos. Bet kalbėtoja ir per kelias minutes sugebėjo gražiai pavaizduoti Susivienijimo reikšmę, jo kūrėjų ir puoselėtojų nuopelnus.

**Ž-tis**

**Balfo padėka**

BALF Bostono skyriaus 15 metų veiklos jubiliejinis banketas, įvykęs š. m. spalio 25 d. Lietuvių Pil. Dr-jos salėje, nors nebuvo gausus lankytojų skaičiumi, bet nuoširdžiai bendradarbiaujant ir taupiai tvarkantis, gauti geri rezultatai — gryno pelno $568.02.

Laike banketa aukų surinkta tik $97, nors buvo laukiama daugiau. Didesnes sumas aukojusių yra šie: Liet. Pil. Dr-ja $35, J. Bakšys $10, S. Griežė-Jurgelevičius $7, Dr. Jakimavičius, A. Mažiulis, J. Rinkevičius, J. Vembrė, A. Kriščiūnas ir V. Jackūnas po $5, kiti aukojo po mažiau. Ačiū aukojusiems.

Didelė padėka priklauso: Prel. kun. Virmauskiui už banketo globojimą; kun. Žuromskiui, Dr. Jakimavičiui, adv. Young ir V. Stelmokui už sveikinimus; smuik. Iz. Vasiliūnui su sūnum, solistei J. Adomavičienei su vyru ir D. Venckutei už programos įvykdymą; vyr. šeimininkei M. Plevokienei ir visoms padėjėjoms už gardžių valgių paruošimą ir patarnavimą, o taip pat visiems bendradarbiams, kurie prisidėjo prie sėkmingo banketo pravedimo.

BALF Bostono sk. Valdyba artimiausiu laiku turės galimybę persiųsti Centrui nemažiau $1000 auką kenčiantiems priespaudą Tėvvnėje ir varge esantiems išblaškytiems pasaulyje mūsų tautiečiams sušelpti.

Dar kartą ačiū visiems.

**Valdyba**

**Išlekėjo V. Paledžiūtė**

Lapkričio 29 d. Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj buvo Violetos Paledžiūtės ir Edvardo Larkino vestuvinis pokylis.


**IŠNUOMUOJAMAS BUTAS**

Nuo gruodžio 1 d. išnuomojamas butas iš 3 kambarių, su vonia. Šiltas vanduo ir elektra. $25.00 mėnesiui. Teirautis 1-ame aukšte, 133 Ames St., Brockton, Mass.

**IEŠKO KAMBARIO**

Floridoj. Tampos arbą St. Petersburg apylinkėj, ieškau nebrangaus kambario, kur galima būtų pasigaminti ir valgį. Kašykit:
P. Šaulis
1898 W. 5th St.,
Dunellen, N. J. (49)

**Jieškojimai**

Morta Maćekaitė, Lietuvoje, ieško Kazimiero Maćeikio, atvykusio į Ameriką prieš 1-jį pasaul. karą. Rodos gyveno Chicagoje. Jis pats ar jį žinantieji atsiliepkite adresu:
Miss D. Jonuškaitė
65 "I" St.,
So. Boston 27, Mass. (49)

Sofija Klišauskienė, Lietuvoje, ieško savo pusbrolio Juozo Shaltmer ir dukterėčios Annos Shaltmer (ištekėjusios pavardė nežinoma). Ankščiau Joseph Shaltmer gyveno Stamford. Conn., 78 W. Broad St. Kas apie juos žino rašykite adresu:
Sofija Klišauskienė
Varnių rajonas,
Barstegų apyl.
Vidmantų km.
Varnių paštas
Lietuvos T. S R. (48)

Paieškau Jono Radžiūno iš Suvalkijos, Liudvinavo parap., Gulbiniškių km.; atvažiavo Amerikon prieš pirmąjį karą. Gyveno New Jersey, apie Newarką. Ieško sesuo Uršulė, Lietuvoje. Jis pats ar ji žinantieji malonėkite atsiliepti adresu:
Simon Naujalis
R D 1.
Edinboro, Pa. (52)

Ieškau Vinco Povilonio ir Andriaus Vaičkelonio. Gyveno Brooklyn, N. Y., taip pat Juozo Povilonio, Miko sūnaus. Jis gyveno Buenos Aires, Argentinoj. Visi iš Buckūnų km., Simno valsčiaus, Alytaus apskr. Jie patys ar juos žinantieji atsiliepkite adresu:
P. Vbl-dus
P. O. Box 6506
Pittsburgh 12. Pa. (49)

Gera žmona — vyro vainikas.

**KIMBARAS ZOLĖ**

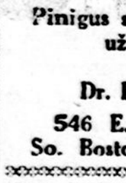

Kimbaras **geral nuo inkstų ir puslės ligų, šlapinimosi kanalo uždegimo ir nuo odos išbėrimo.** Ramunės žiedai europiški ir Ramunės arbata yra visada gerai išsigerti.

Medieva žievės yra vienos iš geriausių dėl vidurių užkietėjimo. Pas mus galite gauti visokių žolių ir šaknų, kurios tik randasi kur pasaulyje. Turime ir medaus — Kubos medaus, lipos žiedų medaus, dobilų ir orenčių medaus. Medaus per paštą nesiunčiame.

**Alex. Mizara**
**414 W. Broadway**
**So. Boston 27, Mass.**
Užeikite į Alexander's vietą.

**NEW ERA**
**SHAMPOO NAUJOJI GADYNĖ**

Tūkstančiai šiprato, kad New Era shampoo yra kasdieninis reikalas. Tik švelnus daržovių muilas be gyvulių taukų gali užlaikyti dirbtiną odą, nuo ko priklauso gražūs plaukai, natūrališka spalva, nežiūrint amžiaus.

Siųskite $2 už 8 oz. butelį
Frank Bitautas
527 East Exposition
Denver, Colorado

**ŽODYNAS**
**A. LALIO**
**Lietuvių-Anglų ir Anglų-Lietuvių**

**1256 Puslapiai**
dvigubos špaltos

**Kaina $14**

**Pinigus siųsti kartu su užsakymu**

**Dr. D. PILKA**
**546 E. Broadway**
**So. Boston 27, Mass.**

**SPECIALŪS RUDENS STANDARTO PAKETAI**

SU DAIKTAIS YPATINGAI LIETUVOJE REIKALINGAIS
SUL 20 — $29.00

- 3 su trečdaliu jardų grynos vilnos mėlynas kostiumui ar apsiaustui
- 3 su trečdaliu jar. 85% vilnos Tennis pilka ar mėlyna kostiumui
(10 svarų kitokių daiktų iš mūsų katalogo galima pridėti į tą paketą be ekstra pašto persiuntimo išlaidų).

XG1 — $42.00

- 3 jard. 85% vilnos medžiaga vyrų apsiaustams, gerai nešiojasi, pilka ar mėlynos spalvos
- 3 su trečdaliu jar. grynos vilnos worsted kostiumams mėlyna, pilka ar ruda su juostelėmis
- 3 su puse jardų dirbtinio šilko pamušalui pritaikintos spalvos
(8 svarai kitų daiktų iš mūsų katalogo gali būti pridėti į paketą be ekstra pašto persiuntimo išlaidų).

MAR 19 — $45.000

- 3 jardai vilnos Velour moterims žiemos paltui, mėlyna ar juoda
- 3 jard. grynos vilnos Tweed moterų kostiumams juodos, mėlynos, pilkos, žalios, geltonos vyno ar šviesiai mėlynos spalvų
- 3 jardai dirbtinio šilko pamušalo pritaikintos spalvos
- 4 jardai rajono afganine lasdieninei suknelei mėlynos, karališkai mėlynos, šviesiai mėlynos, pilkos, žalios, ružavos ar juodos spalvų
- 1 setas moterų apatinių rajono medžiagos
- 1 Škotiška vilnonė skara
(10 svarų kitų daiktų iš mūsų katalogo galima pridėti į šitą paketą be ekstra išlaidų už persiuntimą paštu)

E-59 — $77.50

- Nailono kailinis apsiaustas, lengvas, šiltas, labai pageidaujamas Rytų Europoje.
(Dvigubas pamušalas su ledvilne $5.00 ekstra.)

Į paduotas kainas įeina viskas: Sovietų muitai, leidimas, pašto išlaidos, draudimas. Mes siūlome daug kitų standartinių paketų. Prašykit informacijų ir pavyzdžių.

VAISTŲ IR MEDIKALINIŲ PRIETAISŲ SIUNTIMAS YRA MŪSŲ SPECIALYBĖ. MŪSŲ DAKTARO IR VAISTININKO PATARIMAS NEMOKAMAI TEIKIAMAS REIKALUI ESANT.

***TAZAB***

**51 Reservoir St. CAMBRIDGE, Mass. Tel: KI 7-9705**
(Offisas atdaras visą laiką)

**Daktaro Pilkos**
**SENATVĖS — POILSIO NAMAI**
**40 MILL ST., DORCHESTER 22, MASS.**
**24 valandų slaugymas ir priežiūra.**

Priima senus, chronikus, invalidus, aklus ir kitokius, kuriems ligoninės gydymas daugiau nebegali padėti.

Mokestis: $35.00 savaitei iš anksto.

Kuriuos reikia valgydinti, kilnoti ir kitaip aptarnauti—mokestis didesnis, pagal susitarimą.

**VAISTUS Į LIETUVĄ**
**ir Į VISUS KRAŠTUS už GELEŽINĖS UŽDANGOS.**

**Mes siunčiame kasdien. Pristatymas garantuotas. Atsiuskite mums laiškus ir receptus iš senojo kražto, arba užeikite asmeniškai.**

**VERNON DRUG, INC. J. P. BUJNICKAS, Reg. Ph. sav.**
**100 MILLBURY STREET, WORCESTER, MASS.**
**46 metai aprūpname Worcesterį ir apylinkę vaistais**

Pasinaudokite patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.
**SIUNTINIAI SIUNČIAMI Į SOVIETŲ RUSIJĄ,**
**UKRAINĄ, LIETUVĄ, GUDIJĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ ir Kitas Respublikas**

**GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. Inc.**
**135 West 14th Street, NEW YORK 11, N. Y. Tel. CH 3-2583**
Licensed by U S S R.
**MŪSŲ SKYRIAI:**

| | | | |
|---|---|---|---|
| 141 Second Avenue NEW YORK CITY Tel. GR 5-7430 | 39 Raymond Plaza W. NEWARK, N. J. Tel. MArket 2-2877 | 132 Franklin Ave. HARTFORD, CONN. Tel. CH 6-4724 | 900 Literary Rd. Cleveland 13, Ohio Tel. TOwer 1-1461 |
| 332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674 | 308 W. Fourth St. BOSTON 27, MASS. Tel. ANdrew 8-5040 | 11339 Jos. Campau DETROIT 12, MICH. Tel. TOwnsend 9-3980 | 632 W. Girard Ave. Philadelphia 23, Pa. Tel. WAlnut 5-8878 |

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klijentų 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu per 7 - 12 dienų). Mūsų įstaigose yra pirmos rūšies didelis pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informacijų apie naujas muitų normas ir patvarkymus. Atsiminkite, kad mes esame specialistai visame kame, kas liečia siuntinių persiuntimą.

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6., sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. po pietų. Tiktai vyriausioje įstaigoje

***SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE***

**Jungia lietuvius bendram lietuviškam darui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuvybę ir remia kovas dėl Lietuvos laisvos ateities.**

**SLA GYVYBĖS APDRAUDA IKI $10,000.**

**SLA—TAUPOMOJI APDRAUDA iki $10,000 dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudęs gauna pilną apdraudos sumą.**

**SLA—mažamečių apdrauda—rimtas aprūpinimas ateičiai.**

**SLA—SVEIKATOS ir NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ apdrauda duoda pašalpos iki $325 į mėnesį.**

**SLA apdrauda—SAUGI, NELIEČIAMA ir NEPRARASTINA. SLA narių galima būti nuo gimimo dienos iki gilios senatvės.**

**Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre. Rašykite tokiu adresu:**

**DR. M. J. VINIKAS**
**307 West 30th Street, New York 1, N. Y.**

***MES ATLIEKAM . . .***
***VISOKIUS SPAUDOS DARBUS***

**Jei tamstoms reikia—**

- **BIZNIO KORČIUKŲ**
- **SPAUSDINTŲ VOKŲ**
- **LAIŠKŲ SU ANTGALVIAIS**
- **BET KOKIAI PRAMOGAI BILIETŲ**
- **PROGRAMŲ ar PLAKATŲ**

**"Keleivio" spaustuvė padarys tamstoms viską ir nusiųs greičiau ir pigiau, negu kuri nors kita spaustuvė. Prašome kreiptis šiuo adresu:**

**"KELEIVIS"**
**636 East Broadway, South Boston 27, Mass**

# Vietinės Žinios

### Ką matė už "Geležinės Uždangos"

Dr. Marija Gimbutienė neseniai grįžo iš ilgos kelionės po Europą. Ji buvo ir už "geležinės uždangos" — Čekoslavakijoje ir Lenkijoje, aplankė net Suvalkų trikampy gyvenančius lietuvius.

Vilniečių paprašyta ji maloniai sutiko pasidalinti savo įspūdžiais iš šitos įdomios kelionės. Savo žodžius ji dar pavaizduos ir spalvotomis nuotraukomis.

Paskaita bus šeštadienį, gruodžio 12 d. 6:30 val. vak. Tautinės S-gos namuose.

### Iš vilniečių veiklos

Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos Bostono skyrius rengia dr. M. Gimbutienės ir S. Norkeliūnaitės paskaitas. Pirmoji bus gruodžio 12 d., o antroji po N. Metų.

Šiuo metu minėtos sąjungos skyriui pirmininkauja inž. B. Galinis. Valdyboje dar yra A. Andriulionis ir J. Sonda.

Rev. Komisija: A. Baltušienė ir S. Leimonienė.

### Dr. B. Matulionis grįžo iš Kanados

Dr. Balys Matulionis, kuris dirba Wallum Lake, R. I., džiovininkų sanatorijoje, Padėkos dieną buvo priverstas praleisti Bostone. Mat, jis čia atvyko skristi į Halifaksą, kur gyvena jo duktė ir sūnus, bet dėl Kanadoje buvusio blogo oro negalėjo išskristi, ir todėl ir daktaras gavo ištisą parą Bostone praleisti.

Ta proga jis aplankė ir pasikalbėjo su savo draugais ir bičiuliais, kurių ir čia jam netrūksta.

### Aleknos išvyko į Floridą

Mūsų mieli kaimynai draugai Emilija ir Antanas Aleknos pereitą penktadienį išvyko į Floridą ir grįš tik kitų metų birželio mėnesį.

### Operuotas B. Kontrim

Senas bostonietis visuomeninkas Bronius Kontrim praeitą savaitę operuotas miesto ligoninėj. Linkime jam greitai pasveikti.

### Susirenka Lietuviškosios mokyklos mokinių tėvai

Šeštadienį, gruodžio 5 d. 5 val. vak. šv. Petro parapijos salėj bus Bostono Šeštadieninės Lituanistikos Mokyklos tėvų visuotinis susirinkimas, kuriame bus svarstomi šie raikalai: Vaikų eglutė, kuri bus gruodžio 27 d.; pokylis, kuris rengiamas sausio 10 d. Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj ir t. t.

Tėvų komitetas prašo visus tėvus susirinkime dalyvauti ir ta proga sumokėti mokslapiniguis.

### Mirė J. Talačka

Lapkričio 19 d. Randolphe, Mass., mirė Jonas Talačka, 66 metų amž. Liko liūdinti žmona Antanina Brazdžiūtė - Talačkienė ir duktė Ramoškienė.

Velionis į Ameriką atvyko prieš pirmąjį pasaulinį karą, ilgus metus turėjo mažą ūkelį ir iš jo gyveno.

### Michelsonai viešėjo Connecticut valstybėje

Margareta ir Stasys Michelsonai Padėkos dieną ir tą savaitgalį praleido pas savo dukterį ir žentą Connecticut valstybėje.

### Parapijos choras turėjo linksmą pobūvį

Lapkričio 26 d. Lietuvių Piliečių Dr-jos salėj buvo šv. Petro parapijos choro pobūvis. Meninę programą atliko A. Barauskas, padainavęs kelias dainas, Dalia Ivaškienė, padeklamavusi lietuviškos poezijos, ir R. Budreika smuiku pagriežęs.

Svečius vaišino Barūnienė, E. Kačinskienė, O Ivaškienė ir J. Gražulienė. Šokiai tęsėsi, kol atėjo policijos valanda.

### Plečiamas Bostono universitetas

Bostono universitetas per 10 mitų naujoms statyboms ir senųjų pertvarkymui numato išleisti .60 mil. dolerių. Kad tereikėtų mažesnio žemės ploto, bus statomi 15-16 aukštų pastatai.

### Muzika Kultūros Klube

Bostono Kultūros Klubo lapkričio 29 d. susirinkime muz. Izidorius Vasyliūnas padarė įdomų pranešimą apie lietuvių muzikinę kūrybą. Jis priminė kelis 18 ir 19 šimtmečių Lietuvos muzikus, kurie buvo gerai žinomi ir Europoje: Feliksą Janavičių (1762-1848 m.), kuris yra vienas iš 30 Londono filarmonijos steigėjų, kunigaikštį Antaną Radvilą (1775-1818), kuriam net garsusis Bethowenas yra skyręs vieną savo kūrinį, Vincą Kačinską (1812-1870), Petrą Rytelį, W. Gauronskį ir kt.

Kadangi apie Lietuvos atgimimo laikotarpio muziką yra čia ne taip seniai plačiau kalbėjęs V. Marijošius, tai I. Vasyliūnas iš tų laikų tesuminėjo M. Čiurlionį ir ilgiau sustojo prie nepriklausomos Lietuvos muzikų, pirmon vieton iškeldamas Juozą Gruodį, Viktorą Banaitį ir Vladą Jakubėną. Pranešėjo nuomone, jie yra didieji mūsų kompozitoriai. Jie ne tik sukūrė vertingų kūrinių, bet ir išauklėjo gerų jaunų muzikų. Iš jų jis pajėgiausiais kompozitoriais laiko Antaną Račiūną (Lietuvoje) ir Julių Gaidelį (Bostone). Iš pajėgiausių moderniųjų kompozitorių pirmon vieton pranešėjas iškėlė Vytautą B a c e v i č i ų (Niujorke), ir Jeronimą Kačinską (Bostone). Visi jie pajėgūs kūrėjai, tik gaila, kad svetimame krašte gyvenantiems muzikams nėra tinkamų sąlygų kurti.

Pranešėjas ragino bostoniečius kasmet surengti bent 8 muzikos koncertus. Jie keltų visuomenės susidomėjimą muzika, tobulintų jos skonį, o kompozitoriai būtų skatinami daugiau kurti.

Pranešime paliestais klausimais išsitarė S. Liepas, J. Kačinskas, E. Manys, E. Vasyliūnienė, A. Matjoška, A. Mažiulis, dr. J. Girnius.

Kalboms pasibaigus, I. Vasyliūnas smuiku pagriežė V. Banaičio sonatą, prieš tai jos turinį žodžiais paaiškinęs.

Kavutės metu pirm. A. Mažiulis apžvelgė lietuvių kultūrinio gyvenimo svarbesniuosius įvykius per paskutinįjį mėnesį.

**Ž-tis**

### SLA 308 kp. nariams žinoti

Pranešame, kad kuopos narių susirinkimas bus šį šeštadienį, gruodžio 5 d. 6:30 val. vak. Sandaros salėj (124 F St.). Jame bus nominuojami SLA Centro valdybos kandidatai.

Po susirinkimo bus arbatėlė, kurioje prašome visus narius su šeimomis dalyvauti.

**Valdyba**

### Arch. J. Okunis Bostone

Arch. Jurgis Okunis praeitą savaitgalį buvo Bostone savo motinos ir bičiulių aplankyti. Jis seniau yra gyvenęs Bostone, o dabar gyvena Niujorke.

### Amerikiečiai minėjo mūsų šachmatininkų sukaktį

Bostone Globe praeito sekmadienio numery plačiai aprašė Bostono Lietuvių Šachmatų Klubo dešimtmečio minėjimą.

### Teisininkai turi senąją vadovybę

Lietuvių Teisininkų S-gos Bostono skyriaus nariai Padėkos dieną susirinko vaišinguose Kavaliauskų namuose savo reikalų aptarti. Tame susirinkime jie nutarė senąją valdybą palikti dar metams. O ją sudaro Mečys Kavaliauskas (pirm.), dr. Bronius Mikonis (sekr.) ir Juozas Vembrė (ižd.).

Be to, nutarta prisidėti prie Vasario 16 gimnazijos Vieno dolerio vajaus (visiems lietuviams sudėti po dolerį) ir čia pat tą atlikti.

Susikaupimo minute pagerbtas neseniai miręs skyriaus veiklus narys Stasys Vaitkevičius.

Po susirinkimo šeimininkai visus dalyvius pavaišino. Į šią "programos" dalį gana veikliai įsijungė ir teisininkų bičiuliai, kurių nė vienai gražiai šeimai netrūksta. Vaišių metu teisininkas, o kartu ir poetas, Pranas Lembertas vykusiais žodžiais apdainavo visus skyriaus narius.

**Ž-tis**

### Gražiai paminėjo kariuomenės dieną

Bostono romuvėnai Lietuvos kariuomenės atkūrimo 41 metų sukaktį minėjo lapkričio 29 d. Tautinės S-gos namuose. Minėjimas buvo pradėtas skyriaus pirm. J. Krutulio kalba. Susikaupimo minute pagerbus visus žuvusiuosius dėl Lietuvos laisvės ir Danutei Venckutei padeklamavus vieną Santvaros eilėraštį, kalbėjo poetas (jis ir Lietuvos kariuomenės savanoris) Stasys S a n t v a r a s. Po jo Irena Mickūnienė padainavo 3 dainas, jai akomponavo komp. Julius G a i d e l i s. Stasys Liepas tai dienai buvo paruošęs specialę programą, bet gaila, kad dėl persišaldymo jis negalėjo dainuoti.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Vėliau visi svečiai buvo pavaišinti arbatėle.

### Lietuviškų sūrių karalius buvo Bostone

Jonas Andriulis iš Michigano yra neabejotinas lietuviškų sūrių karalius, nes jo sūriai šiame krašte plačiai išsisklaidžiusių lietuvių yra daugiausia valgomi.

Jis su savo palydovu kun. Benediktu Masilioniu, grįždami iš Europos, Padėkos dieną praleido Bostone. Čia jie lankėsi pas Mečių Kavaliauską, kuris sėkmingai platina Andriulio sūrius Bostone ir jo apylinkėje.

J. Andriulis su savo palydovu Europoje išbuvo 6 savaites ir aplankė Prancūziją, Olandiją, Skandinaviją iki pat Suomijos, Vokietiją, Austriją, Italiją, Ispaniją, Portugaliją, Graikiją, Kipro salą.

Bet jiems ir to dar nebuvo gana — jie nuskrido taipgi į Turkiją, Siriją, Lebanoną, Jordaniją, Izraelį.

Praeitą penktadienį jie išskrido į Niujorką, o iš ten namo.

Pasirodo, J. V. Andriulis yra gimęs Čikagoje, bet lietuviškai kalba lyg būtų nelabai seniai iš Lietuvos atvykęs. Gerai kalba lietuviškai ir jo palydovas, kuris taipgi šiame krašte gimęs ir augęs.

**Ž-tis**

Naktį iš šeštadienio į sekmadienį Bostone iškrito pirmasis sniegas.

### RADIJO PROGRAMA

Lietuvių Radijo programa iš stoties WLYN, 1360 kilociklų, veikia sekmadieniais nuo 2:30 iki 3 val dieną. Perduodamos lietuviškos dainos, muzika ir Magdutės Pasaka

Bizmo reikalais kreiptis Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 East Broadway, So. Bostone Tel. AN 8-0489. Ten gaunamas ir "Keleivis."

**Steponas Minkus**

### PAMALDOS LIETUVIAMS EVANGELIKAMS

Kas sekmadienį, 12.00 val So. Bostone, L ir 4th St. BAŽNYČIOJE įvyksta pamaldos lietuviams protestantams. Pamaldas laiko teologas A. JURĖNAS.

A. Jurėnas yra Harvardo universiteto doktorantas ir verčia Šv. Raštą į lietuvių kalbą.


DĖMESIO! DĖMESIO!

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Priimami siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Rusiją per l i e t u v i ų įstaigą

UNIVERSAL GIFT PARCEL SERVICE

Siuntiniai apdrausti, apmuitinti. Gavėjas nieko nemoka. Siuntiniai gavėjus pasiekia per 4-8 sav., o oro paštu — 8-12 d. Mūsų krautuvėse yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų medžiagų vyr. ir moter. kostiumams, paltams, pamušalų, įpilų, deimonto stiklui pjauti rėžtukų, laikrodžių, rašomųjų mašinėlių, asperino, anacino, buferino, sacharino ir vitaminų.

Pildome receptus, siunčiame vaistus, gydytojų įrankius ir specialius standartinius siuntinius pav. 5 vyr. kostiumams angliškos vilnonės medžiagos 16¼ yd. tik už $65.-; 6 vyr. kostiumams angliškos vilnonės medžiagos 19½ yd. tik už $72.50. Siuvamas mašinas — $160. — Akordeonus nuo $75.50 iki $980. — Cukraus 20 svarų — $14.-

Į paminėtas kainas įeina visos išlaidos: prekė, muitas, pasiuntimas, apdrauda. Gavėjas nieko nemoka. Tai tik keli pavyzdžiai iš mūsų bendrinio katalogo kuriame rasite 30 pavyzdžių įvairiomis kainomis nuo $29.- iki $125. Visos medžiagos ant kiekvieno yardo turi įrašą "Made in England". Užsakytojas gauna nuo kiekvienos pirktos medžiagos atkarpėlę.

Pageidaujami rimti atstovai J. A. V., Kanadoje ir P. Amerikoje standartiniams siuntiniams ir mūsų importuotoms prekėms.

ADRESAI:

397 A West Broadway, SO. BOSTON 27, Mass. AN 8-2718

6 John St., WATERBURY, Conn., PL 6-6766

Siuntiniai priimami kasdien nuo 8:30 ryto iki 6:30 val. vakaro o šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Sav. Mykolas GURECKAS.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR Į KITAS SOVIETŲ VALDOMAS SRITIS

Kviečiame visus naudotis greitu patarnavimu patikimos įstaigos

Pristatymas garantuotas
Siuntiniai apdrausti

Turime pasirinkimą medžiagų, odų ir kitokių daiktų pigiomis kainomis. Gavome austriškų deimantinių stiklui piauti riežtukų nuo 1.65 už štukę. Siunčiame su Inturisto leidimu. Kelionė trunka nuo 4 iki 6 savaičių.

General Parcel & Travel Co., Inc.

308 W. 4th St., So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-5040
(Tik vienas blokas nuo Broadway, einant D gatve)

Įstaiga atdara:
Kasdien 9 A. M. - 6 P. M.
Šeštadieniais 8 A. M. - 4 P. M.

Vedėjas: M. Kavaliauskas

℞ The Apothecary

Lietuviška Tikra Vaistinė

Parduodame tiktai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Turime vaistų ir vitaminų persiuntimui į Lietuvą ir kitus kraštus, kaip peniciliną, streptomiciną, rimifoną, ir vaistų nuo reumatizmo, atraičio, strėnų gėlimo ir kitų ligų.

Jei reik vaistų—eikit į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.,

382a W. BROADWAY, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 ryto iki 8 val. vak. išskyrus šventadienius, ir sekmad.

DIDŽIAUSIA SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA NAUJOJOJ ANGLIJOJ

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

390 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. AN 8-8764

Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas RUSIJOS valdomas sritis.

Iš naujų rubų, avalynės, medžiagų, maisto, vaistų ir kitko. Visas išlaidas ir SSSR muitą apmoka siuntėjas.

VAISTUS, MEDŽIAGAS, ODAS GALIMA PIGIAU PIRKTI ŠIOJ ĮSTAIGOJE. PRAŠYKITE KATALOGŲ.

Iš toliau siųskite siuntinius mūsų viršuj nurodytu adresu. Įdėkite daiktų sąrašą ir aiškius siuntėjo ir gavėjo adresus. Mes, siuntinį perpakavę, pranešime Jums, kiek kainuoja persiuntimas.

Atsiųsti paštu siuntiniai paruošiami greičiausiu laiku.

Dabar galima siųsti iki 44 svarų paketus, jei siunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra 15 x 15 x 12 colių. Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų siuntinius.

ĮSTAIGA LIETUVIŠKA, KREIPKITĖS LIETUVIŠKAI

Visi siuntėjai įsitikino, kad mūsų įstaiga greičiausiai patarnauja ir persiunčia siuntinius. SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Siunčiame su Inturisto igaliojimais.

Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 ryto iki 2 val. po pietų.

VEDĖJAS: JONAS ADOMONIS

Kas perka ar parduoda namus, ūkius, biznius kreipkitės į

Praną Lembertą
REALTOR

597 E. BROADWAY
SO. BOSTONE

Šaukit nuo 9 iki 7 v. vak.

Tel.: AN 8-7031
o kitu laiku: AN 8-0699

V. Vadeiša

ODA SIUNTINIAMS

Parduodu pirmos rūšies odą, aulelius, gatavus batus tinkamus siuntimui, padus, vitpadžius siuntiniams nupiginta kaina.

Atlieku visus batsiuvio darbus greit, sąžiningai ir duodu patarimus apie odas. Adresas:

173 Eighth St., So. Boston

nuo 7 ryto iki 7 val. vak, išskyrus trečiadienius ir sekmadienius.

Telefonas: AN 8-0055

Charles J. Kay
(KUČINSKAS)

Lietuvis Plumberis

Atlieka visokius "plumbing"—aliejaus ir gazo vamzdžių įvedimo ir taisymo darbus. Kainos prieinamos. Pirm negu ką darote, paskambinkit, pakiauskit mūsų kainų.

Telefonas CO 5-5839

12 Mt. Vernon, Dorshester, Mass.

NAMŲ SAVININKAMS

Pentiname namus iš lauko ir vidaus; apkalame šingeliais; sutaisome pijazus ir dengiam bei taisom stogus.

Prašom kreiptis:

John Petrus

14 Gartland Street
Jamaica Plain, Mass.
Tel.: JA 4-4576

APSIDRAUSK NUO LIGŲ IR NELAIMIŲ

Draudžiame nuo polio, visokių kitokių ligų ir nuo nelaimių (ugnis, audra ir kt.). Visais insurance reikalais kreipkis :

BRONIS KONTRIM

Justice of the Peace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.

Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2483

IŠNUOMUOJAMAS BUTAS

So. Bostone, 87 Old Harbor St., išnuom. butas iš 3 kamb. ir virtuvės. Vonia ir kiti įrengimai. Aliejaus šildymas. Vienam ar dviem suaugusiems. Kreiptis vakarais, po 6 val., į 1-mą arbą 3-čią aukštą, ten pat.

Jei Jums Reikia

Įsigyti namus, apdrausti turtą, užpildyti mokestines formas (Inc. Tax) ar Notaro patarnavimai,

kreipkitės į

KALVAITĮ IR STELMOKĄ —
— BALTIC REALTY

Real Estate ir Insurance Brokerius

389 W. Broadway, So. Boston
Tel. AN - 8 - 6030

Peter Maksvytis

CARPENTER & BUILDER

Atliekam visokius namų taisymo darbus iš lauko ir viduje: pijazus, langus, duris, grindis, laiptus, dedame aliuminijaus langus ir duris, darome virtuvės kabinetus ir kitokius vidaus įrengimus. Naujiems pastatams turime įvairių standartinių projektų. Darbas garantuotas. Pašaukite dėl įkainavimo.

925 E. 4th St., So. Bostone
Tel. AN 8-3630

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4
ir nuo 7 iki 9

546 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas AN 8-1320

Tel. AV 2-4026

Dr. John Repshis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandor: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir šventadieniais: pagal susitarimą

495 Columbia Road
Arti Upham's Corner
DORCHESTER, MASS.

Tel. AN 8-2712 irba BI 4-9018

Dr. J. C. Seymour
(LANDŽIUS)

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Vartoja vėliausios konstrukcijos

X-RAY Aparatą
Pritaiko Akinius

VALANDOS: nuo 2-4, nuo 7-8

534 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Tel. AN 8-2805

Dr. J. L. Pasakarnis
Dr. Amelia E. Rudd

OPTOMETRISTAI

VALANDOS:

Nuo 9 ryto iki 6 vakaro.
Seredomis—ofisas uždarytas.

447 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE

409 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
Office Tel. AN 8-0948

KETVIRTIS & CO.
—JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai
Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius, žiedus, papuošalus

379 W. BROADWAY
SOUTH BOSTON
Tel. AN 8-4649

FLOOD SQUARE HARDWARE CO.

Savininkas A. J. Alekna

628 East Broadway
South Boston 27, Mass.
Telefonas AN 8-4148

Benjamin Moore Malevos
Popieros Sienoms
Stiklas Langams

Visokie Reikmenys Namams
Reikmenys Plumberiams
Visokie Geležies Daiktai